

Autoreferat habilitanta

RAFAŁ LISIAKIEWICZ

Spis treści

1. Imię i nazwisko	2
2. Posiadane dyplomy i stopnie naukowe	2
3. Informacja o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych	3
4. Omówienie głównego osiągnięcia naukowego	4
4.1. Tytuł osiągnięcia naukowego	4
4.2. Autor, tytuł publikacji, rok wydania, recenzenci wydawniczy	4
4.3. Informacja o osiągnięciach naukowych, stanowiących znaczny wkład w rozwój dyscypliny Nauki o Polityce i Administracji	4
4.4. Omówienie celu naukowego pracy i osiągniętych wyników wraz z omówieniem ich ewentualnego wykorzystania	6
4.4.1. Cel naukowy pracy, założenia teoretyczno-metodologiczne	6
4.4.2. Osiągnięte wyniki wraz z omówieniem ich ewentualnego wykorzystania	16
5. Informacja o wykazywaniu się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej.....	27
5.1. Wieloletnia współpraca z Instytutem Rosji i Europy Wschodniej Uniwersytetu Jagiellońskiego	28
5.2. Współpraca z Oddziałem Studiów Europy Środkowo-Wschodniej Instytutu Europy Rosyjskiej Akademii Nauk.....	30
5.3. Współpraca z grupą badaczy rosyjskich z MGIMO, Instytutu Europy Rosyjskiej Akademii Nauk i Instytutu Gospodarki Światowej i Stosunków Międzynarodowych Rosyjskiej Akademii Nauk.....	34
5.4. Analizy eksperckie dla Centrum Polityk Publicznych (CPP) Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie.	35
5.5. Opieka nad stypendystą programu NAWA	36
5.6. Ważniejsze recenzje dla czasopism polskich i zagranicznych:	36
5.7. Współpraca z Wydawnictwem Adam Marszałek.....	37
5.8. Opieka nad doktorantami.....	37
5.9. Staże naukowo-dydaktyczne w odbyte w zagranicznych ośrodkach naukowych lub akademickich.....	37
5.10. Współprace z krajowymi i międzynarodowymi instytucjami lub organizacjami będącymi towarzystwami naukowymi	38
5.11. Najważniejsze konferencje międzynarodowe.....	39
5.12. Najważniejsze Publikacje w obiegu międzynarodowym.....	40
5.13. Współpraca z Centrum Kultury i Języka Rosyjskiego Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie w latach 2009-2021 – załącznik nr 16.....	41

5.14. Współpraca z Centrum Polityki Międzynarodowej i Regionalnej z Sankt Petersburga	42
5.15. Badania prowadzone w ramach katedry	42
6. Informacja o osiągnięciach dydaktycznych, organizacyjnych oraz popularyzujących naukę	42
6.1. Osiągnięcia dydaktyczne	42
6.1.1. Nagrody organizacyjne	42
6.1.2. Nagrody naukowe	43
6.1.3. Osiągnięcia i prace związane z dydaktyką:	43
6.1.4. Prowadzone zajęcia dydaktyczne	44
6.2. Osiągnięcia organizacyjne oraz popularyzujące naukę	45
6.2.1. Projekt „Spotkania ze Wschodem” realizowany od 2011 roku do dziś	45
6.2.2. Aktywność w mediach	48

Autoreferat składa się z sześciu głównych części zawierających informacje o:

1. Imieniu i nazwisku
2. Posiadanych dyplomach, stopniach naukowych.
3. Informacja o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych.
4. Omówieniu głównego osiągnięcia naukowego, o którym mowa w art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.).
5. Informacji o wykazywaniu się istotną aktywnością naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej.
6. Informacji o osiągnięciach dydaktycznych, organizacyjnych oraz popularyzujących naukę lub sztukę.

1. Imię i nazwisko

Rafał Lisiakiewicz

2. Posiadane dyplomy i stopnie naukowe

Legitymuję się trzema tytułami naukowymi uzyskanymi w trakcie edukacji uniwersyteckiej na dwóch uczelniach:

17 czerwca 2010 r. – **tytuł doktora** nauk humanistycznych w zakresie nauk o polityce, Wydział Humanistyczny Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. Tytuł rozprawy doktorskiej: „Polityka Rosji wobec Polski w okresie prezydentury Władimira Putina (2000-2008)”. Promotor w przewodzie doktorskim dr hab. Andrzej K. Piasecki. Recenzenci: dr hab. Joachim Diec, prof. dr hab. Józef Łaptos.

13 lipca 2005 - **tytuł zawodowy magistra** na kierunku historia, Wydział Humanistyczny, Akademii Pedagogicznej im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. Tytuł pracy: „Obraz stosunków polsko-rosyjskich w świetle tygodnika „Polityka” (1989-2004)”.

12 lipca 2005 – **tytuł licencjata** na kierunku kulturoznawstwo międzynarodowe Instytut Studiów Regionalnych, Wydział Studiów Międzynarodowych i Politycznych Uniwersytetu Jagiellońskiego. Tytuł pracy: „Polsko-rosyjskie stosunki gospodarcze w latach 1989-2000”.

3. Informacja o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych

Po uzyskaniu tytułu magisterskiego oraz równolegle licencjata zostałem przyjęty na **studia doktoranckie** na Uniwersytecie Pedagogicznym im. KEN w Krakowie. Podczas studiów doktoranckich odbywałem kilka staży krajowych i międzynarodowych, m.in. dwumiesięczny staż w Uniwersytecie Pedagogicznym w Moskwie. W latach 2009-2010 byłem zatrudniony na **stanowisku starszego referenta** w Centrum Kultury i Języka Rosyjskiego Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie. Po obronie pracy doktorskiej, w wyniku postępowania konkursowego z dniem **1 października 2010 r. zostałem zatrudniony w Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie**, w którym pracuję po dziś dzień. W Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie moja kariera wyglądała następująco:

1 październik 2010 – zatrudnienie na stanowisku asystenta w Katedrze Nauk Politycznych, Wydział Ekonomii i Stosunków Międzynarodowych UEK

1 październik 2012 - zatrudnienie na stanowisku adiunkta w Katedrze Nauk Politycznych, Wydział Ekonomii i Stosunków Międzynarodowych UEK

W 2019 r. w wyniku zmian strukturalnych w uczelni, katedra zmieniła nazwę na Katedra Studiów Politycznych i znalazła się w strukturze Instytutu Politologii, Socjologii i Filozofii, Kolegium Gospodarki i Administracji Publicznej UEK. Od tego roku po dziś dzień jestem adiunktem zatrudnionym w wymienionej jednostce na stanowisku badawczo-dydaktycznym.

4. Omówienie głównego osiągnięcia naukowego

4.1. Tytuł osiągnięcia naukowego

Jako osiągnięcie naukowe, na podstawie art. 219. Ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2020 r. poz. 85 z późn. zm.), wskazuję monografię - dzieło opublikowane w całości, pt.:

Asymetryczna współzależność. Relacje handlowe Rosji z Polską na tle roli czynników gospodarczych w polityce zagranicznej Federacji Rosyjskiej, seria MOMENTUM pod red. Andrzeja Mani, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2022, objętość: 434 strony, ISBN 978-83-233-5131-3 ; ISBN 978-83-233-7360-5 (e-book).

4.2. Autor, tytuł publikacji, rok wydania, recenzenci wydawniczy

Rafał Lisiakiewicz pt.: *Asymetryczna współzależność. Relacje handlowe Rosji z Polską na tle roli czynników gospodarczych w polityce zagranicznej Federacji Rosyjskiej*, seria MOMENTUM pod red. Andrzeja Mani, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2022, objętość: 434 strony, ISBN 978-83-233-5131-3 ; ISBN 978-83-233-7360-5 (e-book) - [załącznik nr 1](#).

Recenzenci wydawniczy:

- dr hab. prof. UG Jakub Potulski

- dr hab. Marcin Grabowski

4.3. Informacja o osiągnięciach naukowych, stanowiących znaczny wkład w rozwój dyscypliny Nauki o Polityce i Administracji

Badania opisane w wymienionej wyżej monografii, w mojej skromnej ocenie, stwarzają przesłanki do oceny ich, zgodnie z ustawowymi wymogami, jako osiągnięcia naukowego stanowiącego znaczny wpływ w rozwój dyscypliny Nauki o Polityce i Administracji z uwagi na:

- Pole badawcze zgodne z obszarem badawczym dyscypliny Nauki o Polityce i Administracji, szczególnie w wymiarze polityki zagranicznej, stosunków międzynarodowych oraz podmiotowej roli państwa w polityce zagranicznej (w tym przypadku Federacji Rosyjskiej) oraz powiązania w analizie czynników z poziomu systemu międzynarodowego z poziomem wewnętrznym państwa. Osiągnięcie zatem dotyczy zjawiska polityczności (w wymiarze wewnętrznym i

międzynarodowym) i wpływu na nie innych poza politycznych czynników, jak zjawisko handlu;

- Podjętą problematykę polityki zagranicznej Rosji wobec Polski w aspekcie roli czynników ekonomicznych w kształtowaniu tej polityki, co stanowi ujęcie innowacyjne i rzadko spotykane. Praca posiada solidną podstawę teoretyczno-metodologiczną a sama analiza dotyczy badań empirycznych nad rolą czynników ekonomicznych w kształtowaniu polityki zagranicznej państwa rosyjskiego. W ramach analitycznego eklektyzmu połączyłem nowoczesne teorie związane z polityką zagraniczną, stosunkami międzynarodowymi, międzynarodową ekonomią polityczną oraz problematyką polityki gospodarczej w spójną całość. Celem tego zabiegu było wielowątkowe i wielopoziomowe i możliwie pełne omówienie tytułowego problemu badawczego;
- Wypełnienie luki badawczej, którą stanowią usystematyzowane i wieloletnie badania nad polityką zagraniczną Rosji wobec Polski i stosunkami polsko-rosyjskimi. Na ten aspekt pracy zwrócili szczególną uwagę obaj recenzenci wydawniczy książki;
- Jest równocześnie osiągnięciem integrującym mój dotychczasowy rozwój naukowy, doświadczenia badawcze oraz współprace krajowe i międzynarodowe jakie prowadziłem od początku kariery

Czynniki ekonomiczne w polityce zagranicznej państwa to zagadnienie nieczęsto analizowane jako odrębny i teoretyczny problem w nauce o polityce czy stosunkach międzynarodowych. W monografii w sposób, mam nadzieję, nowatorski ukazałem szerokie powiązania handlu z innymi czynnikami kształtującymi politykę Rosji wobec Polski, przede wszystkim o charakterze politycznym. Analiza zawiera zagadnienia uwarunkowań polityki Rosji wobec Polski, takie jak wpływ idei politycznych, narodowej kultury strategicznej, okoliczności i procesów historycznych.

Mój wkład do dorobku dyscypliny polega na wypełnieniu samej niszy badawczej jaką są stosunki polsko-rosyjskie w aspekcie politycznym i ekonomicznym. Ponadto traktuję politykę zagraniczną jako strukturalną całość kształtujących ją czynników. Za Peterem

Gourevitchem podkreślam współzależność polityki wewnętrznej i stosunków międzynarodowych, która osiągnęła taki poziom, iż można je analizować jako jedną całość¹.

W literaturze przedmiotu obserwujemy niedostatek prac na temat czynników polityczno-ekonomicznych w polityce zagranicznej oraz stosunkach międzynarodowych. Sam problem powiązań między problematyką polityczną i gospodarczą w stosunkach międzynarodowych jest mało dostrzegany szczególnie w polskiej nauce, podczas gdy w zachodnim środowisku naukowym jest rozwijany od lat 70. XX wieku przez prace czołowych badaczy międzynarodowej ekonomii politycznej. Przegląd stanu badań w Polsce nad wpływem czynników politycznych na gospodarkę i odwrotnie, szczególnie jeżeli idzie o politykę zagraniczną Rosji, skłania do wniosku, że mimo stosunkowo dobrze rozwiniętych prac roszjznawczych, sama problematyka związków gospodarki i polityki jest mało dyskutowana. Wśród publikacji możemy wymienić przede wszystkim artykuły, opracowania zbiorowe lub dzieła tylko częściowo dotyczące problematyki zarysowanej w tytule niniejszej książki.

Pragnę jednocześnie podkreślić, iż przedstawione osiągnięcie główne w postaci monografii naukowej wraz z innymi aktywnościami o znamionach istotnej aktywności naukowej, jak publikacje w obiegu międzynarodowym, współpracy krajowe i międzynarodowe oraz wkład w debatę międzynarodową o polityce zagranicznej Rosji stanowią nie tylko moją pasję naukową ale i mam nadzieję skromny wkład w rozwój dyscypliny i nauki. Myślę, że mogą one także dawać podstawy do dalszego rozwoju naukowego. Szczegółowo osiągnięcia te przedstawiam poniżej.

4.4. Omówienie celu naukowego pracy i osiągniętych wyników wraz z omówieniem ich ewentualnego wykorzystania

4.4.1. Cel naukowy pracy, założenia teoretyczno-metodologiczne

Celem naukowym dysertacji było wskazanie roli handlu z Polską w polityce zagranicznej Federacji Rosyjskiej. Przede wszystkim praca skupiała się nad problemem jak handel z Polską kształtował ową politykę i jak był w niej traktowany (np. analiza dotyczyła problemu używania handlu jako narzędzia polityki zagranicznej oraz samego wpływu handlu na kształtowanie polityki zagranicznej FR). Wspomnianą kwestię analizowałem używając teorii stosunków

¹ P. Gourevitch, *The Second Image Reversed: The International Sources of Domestic Politics*, „International Organization” 1978, nr 4, s. 911.

międzynarodowych, ze szczególnym uwzględnieniem teorii polityki zagranicznej oraz międzynarodowej ekonomii politycznej (MEP). Pole badawcze pracy obejmowało zatem szeroki wpływ handlu z Polską na politykę zagraniczną Rosji wobec Polski, lecz także rolę, jaką handel z Polską odgrywał w polityce międzynarodowej Rosji. Teorią mniejszego rzędu, która posłużyła do przeanalizowania tego zadania, był realizm neoklasyczny, który zakłada, że aktywność międzynarodowa państwa to nie tylko sama jego polityka zagraniczna, ale też wpływ tejże na system stosunków międzynarodowych i oddziaływanie struktury tegoż systemu na państwo².

Chcę podkreślić, że praca w swym głównym nurcie nie podejmuje problematyki międzynarodowych stosunków gospodarczych. Nie jest publikacją związaną z dyscypliną ekonomia i finanse. Analiza dokonywana była w ramach teorii stosunków międzynarodowych. Oczywiście granice poszczególnych dyscyplin się przenikają, dlatego niektóre rozważania i metody stosowane również na gruncie międzynarodowych stosunków gospodarczych pojawiły się w pracy, jednak pełniły one funkcję pomocniczą w wyjaśnianiu zagadnień roli handlu w polityce zagranicznej Rosji wobec Polski.

Pytania badawcze, jakie postawiłem w publikacji:

- Pytanie podstawowe: jaka jest rola handlu w polityce zagranicznej Rosji wobec Polski, czy jest on narzędziem wpływu czy czynnikiem³ kształtującym tę politykę? Pytanie to jest tym ważniejsze, że podstawową zagadką empiryczną w relacjach rosyjsko-polskich pozostawał ambiwalentny stosunek czynników decyzyjnych rosyjskiej polityki zagranicznej do Polski. Z jednej strony Polska nie jawiła się jako liczący się partner (czy przeciwnik) dla Federacji Rosyjskiej, ale z drugiej Polska była przedstawiana jako kraj wyraźnie uderzający w interesy międzynarodowe, w tym gospodarcze Rosji. Aby na to pytanie odpowiedzieć, konieczne było postawienie następujących pytań uzupełniających:
 - Jak teorie stosunków międzynarodowych, polityki zagranicznej i międzynarodowej ekonomii politycznej traktują zagadnienie czynników handlowych w polityce zagranicznej państw?
 - Jak wyglądała struktura handlu Rosji z Polską, jakie towary w niej dominowały?
 - Czy w relacjach rosyjsko-polskich przeważały czynniki polityczne czy

² N.M. Ripsman, J.W. Taliaferro, S.E. Lobell, *Neoclassical Realist Theory of International Politics*, Oxford University Press, New York, NY 2016, s. 80.

³ Zagadnienie dychotomii czynnik–narzędzie polityki zagranicznej poruszał jeden z rozdziałów pracy.

gospodarcze?

- Skąd brały się napięcia w relacjach rosyjsko-polskich i jak rzutowały one na współpracę gospodarczą?
- Jaka była relacja czynników ekonomicznych do innych atrybutów polityki zagranicznej Rosji?
- Jak wyglądała relacja między różnymi poziomami kształtowania polityki zagranicznej Rosji w kontekście roli czynników ekonomicznych (poziom systemu międzynarodowego, poziom relacji bilateralnych, poziom wewnętrzny państwa rosyjskiego)?
- Jakie było miejsce Polski w rosyjskiej polityce zagranicznej i jakie konsekwencje wynikają z tego faktu dla traktowania przez czynniki decyzyjne Rosji handlu z Polską?
- Jak wyglądała relacja między systemem politycznym, ekonomicznym a handlem z Polską?
- Jak na handel z Polską wpływały cele Rosji w polityce międzynarodowej?
- Czy Rosja wobec Polski używała uzależnienia handlowego od swoich surowców energetycznych?

W stosunku do tak postawionych pytań badawczych autor wysunął kilka **hipotez**, które zostały poddane testowaniu w badaniach:

- Po pierwsze, kompleks zależności handlowych Rosji i Polski został określony za Albertem Hirschmanem mianem powiązań asymetrycznych⁴ a za Robertem Keohane'em i Josephem Nye'em można go było także nazwać asymetryczną współzależnością, która generowała polityczne źródła władzy w systemie międzynarodowym⁵. Dysproporcja potencjałów gospodarczych pomiędzy Rosją i Polską skutkowałą próbami ze strony RP na rzecz przewyciężenia tego stanu relacji. Z punktu widzenia FR działania Polski były odbierane jako niekorzystne dla jej interesów gospodarczych i politycznych. W szczególności dotyczyło to prób wpływania przez Polskę na regulacje UE co do współpracy z Rosją. Zatem nierównowaga gospodarczych potencjałów Rosji i Polski generowała szereg zjawisk o

⁴ Hirschman w swojej pracy z 1945 r. analizował konsekwencje nierównowagi w relacjach handlowych i inwestycyjnych dla relacji międzynarodowych i określał je mianem powiązań asymetrycznych – A. Hirschman, *National Power and the Structure of Foreign Trade*, Expanded Edition, University of California Press, Berkeley–Los Angeles–London 1980, s. VII–IX.

⁵ R.O. Keohane, J.S. Nye, Jr., *Power and Interdependence*, 4th ed., Foreword by F. Zakaria, Longman, Boston 2012, s. 9–16.

charakterze polityczno-gospodarczym. Jednocześnie zrozumienie, dlaczego w relacjach rosyjsko-polskich dochodziło do napięć, wynikało z uwarunkowań politycznych towarzyszących współpracy gospodarczej tych państw.

- Powyższe stwierdzenia doprowadziły do równie ważnej hipotezy o strukturalnym związku między czynnikami politycznymi i ekonomicznymi (a więc także handlem) w relacjach rosyjsko-polskich. Czynniki te wzajemnie się warunkowały i były ze sobą immanentnie powiązane. Wynikało to z określonego systemu polityczno-ekonomicznego w Rosji, w którym obserwowana była duża rola państwa w procesach gospodarczych.
- Szczególnie wskazany związek miał odzwierciedlenie w syndromie *petro-state* (tzw. klątwe surowcowej), który generował liczne zależności dla polityki zagranicznej Rosji, a przede wszystkim uzależnienie od dochodów z handlu zagranicznego surowcami. W relacjach z Polską prowadził do napięć, zwłaszcza w sytuacji, gdy Polska usiłowała aktywnie doprowadzać do dywersyfikacji dostaw surowców energetycznych i tworzenia regulacji w ramach Unii Europejskiej co do współpracy handlowo-inwestycyjnej z podmiotami rosyjskimi.

Hipotezy uzupełniające:

- Polityka Rosji wobec Polski nosi znamiona wielopoziomowości. Tak więc jej zrozumienie odnosi się do połączenia czynników ją kształtujących z poziomu systemu międzynarodowego oraz wewnętrznego państwa. Autor zakłada, że nie sposób zrozumieć specyficznego traktowania przez Rosję handlu z Polską, analizując jedynie relacje bilateralne tych państw. Z tej bowiem perspektywy moglibyśmy zakładać nawet incydentalność kontaktów rosyjsko-polskich na szczeblu politycznym i brak sprecyzowanej polityki zagranicznej i handlowej Rosji wobec Polski. Dopiero analiza uwarunkowań międzynarodowych handlu Rosji z Polską oraz wewnętrznych (z poziomu systemu politycznego i ekonomicznego FR) pozwala zrozumieć wiele motywacji w działaniach Moskwy, które często nie będąc bezpośrednio adresowane wobec Warszawy, miały jednak wpływ na handel z Polską.
- Wskazana wielopoziomowość relacji Rosji z Polską znajduje odzwierciedlenie w wybranej teorii, czyli realizmie neoklasycznym, która pozwoli na analizę tytułowego zagadnienia. Polityka zagraniczna Rosji jest w istotny sposób

determinowana jej miejscem w strukturze systemu międzynarodowego. Bodźce systemowe są modyfikowane przez czynniki wewnętrzne. Władze rosyjskie przez aktywną rolę państwa w gospodarce starają się bronić pozycji Rosji w systemie międzynarodowym. Teza ta stoi w opozycji do większości polskich i zachodnich badań⁶, które podkreślają głównie neoimperialny charakter rosyjskiej polityki zagranicznej.

- Tym samym kolejnym założeniem jest stwierdzenie o powiązaniu handlu Rosji z Polską nie tylko z uwarunkowaniami z poziomu międzynarodowego, jak np. zagadnienie napięć Rosja–Zachód, ale również z interesami rosyjskich grup wpływów, jak kompleks paliwowo-energetyczny czy wojskowo-przemysłowy.

Uwagi teoretyczno-metodologiczne oraz plan badań

Aby dokonać analizy roli czynnika handlowego w rosyjskiej polityce wobec Polski, w pracy badałem strukturę handlu Rosji z Polską, a następnie przeanalizowałem wielowątkową i wielopłaszczyznową rolę handlu w polityce Rosji wobec Polski. Aby sprostać temu zadaniu, sięgnąłem do kilku metod badawczych.

Po pierwsze, szczególnie **w odniesieniu do wyzwań teoretycznych**, dokonałem krytycznej analizy zawartości prac teoretycznych, wzbogaconej elementami analizy dyskursu, dotyczących problematyki badania czynników ekonomicznych w teorii stosunków międzynarodowych, polityki zagranicznej oraz międzynarodowej ekonomii politycznej. Ta linia została zasugerowana przez Davida A. Baldwina, wybitnego teoretyka problematyki dyplomacji gospodarczej⁷. Na podstawie wcześniejszego doświadczenia badawczego i w toku analizy problematyki roli czynników ekonomicznych w polityce Rosji względem Polski, czego egzemplifikacją są powiązania handlowe obu krajów, doszedłem do wniosku, że dobrą podstawą teoretyczną do tego typu zabiegu jest **realizm neoklasyczny**. Wynika to ze zwrócenia uwagi przez ten nurt na konieczność analizy problematyki relacji międzynarodowych na przynajmniej dwóch poziomach: systemu międzynarodowego oraz poziomu wewnętrznego państwa. Ponadto uznałem, że w kilku miejscach obserwuje się pewną słabość realizmu neoklasycznego, dlatego pozwoliłem sobie na uzupełnienie tej teorii analizą związaną z innymi

⁶ Np. ekspertów Ośrodka Studiów Wschodnich w Warszawie; G. Diesen, *Russia's Geoeconomic Strategy for Greater Eurasia*, Routledge, Abingdon–New York 2018; M. van Herpen, np. *Wojny Putina. Czeczenia, Gruzja, Ukraina 2014*, Prószyński Media Sp. z o.o., Warszawa 2014. Wyjątek stanowią tu wymienione w następnym podrozdziale prace S. Bielenia, ostatnie prace R. Sakwy, np. *Russia Against the Rest: The Post-Cold War Crisis of World Order*, Cambridge University Press, Cambridge 2017, czy A. Tsygankova, np. *Russophobia: Anti-Russian Lobby and American Foreign Policy*, Palgrave Macmillan, Basingstoke 2009.

⁷ D.A. Baldwin, *Economic Statecraft*, Princeton University Press, Princeton 1985, s. 18–21.

podejściami, np. neoliberalnych instytucjonalistów, którzy zdają się lepiej tłumaczyć zagadnienia roli instytucji europejskich w relacjach rosyjsko-polskich. To „uzupełnianie” wynika z przyjęcia za R. Silem i P. Katzensteinem założenia o konieczności poszerzania w analizie osiągnięć paradygmatu uznawanego za główny dorobkiem z innych nurtów lepiej tłumaczącym pewne zagadnienia. Realizm neoklasyczny był tu jednak generalną teorią spajającą inne teorie o mniejszym zasięgu. Sądzę, że zastosowanie analizy o eklektycznym charakterze, ale przy zachowaniu rygoru naukowości i ze wskazaniem głównego nurtu teoretycznego (realizmu neoklasycznego), jak zalecali Rudra Sil i Peter Katzenstein⁸, pozwoliło odpowiedzieć na pytania badawcze postawione na wstępie i zweryfikować wysunięte hipotezy. Wybór realizmu neoklasycznego opierał się przede wszystkim na założeniu o prawidłowym wyborze katalogu czynników włączanych do analizy i sposobu ich łączenia. Eklektyzm polega na uzupełnianiu pewnych luk eksplanacyjnych realizmu neoklasycznego przez dorobek innych podejść badawczych. Odwoływanie się przez autora do poszczególnych teorii, jak np. teorie dotyczące sankcji ekonomicznych czy instytucjonalizacji, wynikało ze wskazań realizmu neoklasycznego, że te zagadnienia są istotne dla procesu badawczego.

W kolejnej części pracy dotyczącej **analizy powiązań handlowych Rosji z Polską** zastosowano metody ilościowo-statystyczne, które pozwoliły na przeanalizowanie problematyki przepływów handlowych pomiędzy Rosją a Polską. W tej części pierwsze przedstawiłem ogólną strukturę handlu Rosji z Polską, wskazałem miejsce Polski w handlu międzynarodowym Rosji oraz zwróciłem uwagę na zależności handlowe między Rosją i Polską. Analiza ta była niezbędnym elementem dalszych badań zamieszczonych w kolejnych rozdziałach książki. Badanie przeprowadzone w tej części udowodniło przede wszystkim dużą dysproporcję wzajemnego znaczenia handlowego FR i RP, którą możemy odnosić do pojęcia asymetrycznej współzależności. W wymiarze energetycznym dotyczyło to zależności Polski od dostaw rosyjskich surowców. Zauważono ponadto, że sama analiza bilateralna tej współpracy wydaje się nie wyjaśniać zbyt wiele co do natury ogólnej polityki Rosji wobec Polski oraz problemu przyczynowości, jeśli idzie o zmiany we wzajemnej współpracy handlowej, szczególnie w przypadku sankcji. Analiza statystyczna bowiem wskazywała na wzrosty i spadki w pewnych okresach, których nie mogliśmy wytłumaczyć z punktu widzenia li tylko przesłanek gospodarczych. Dlatego też już w części poświęconej powiązaniom gospodarczym sygnalizowałem konieczność zwrócenia uwagi na uwarunkowania międzynarodowe i wewnętrzne (w FR) handlu rosyjsko-polskiego. Wskazana asymetryczność powiązań

⁸ R. Sil, P. Katzenstein, *Beyond Paradigms: Analytical Eclecticism in the Study of World Politics*, Palgrave Macmillan, Basingstoke–New York 2010, s. 12, 206–207.

handlowych Rosji z Polską implikowała jednak, że dysproporcje te mogły mieć konsekwencje dla traktowania RP przez Rosję jako kraju podrzędnego w sensie ekonomicznym i politycznym. Z punktu widzenia Polski mogła skłaniać do poszukiwania rozwiązań niwelujących ten niekorzystny dysbalans w relacjach z FR, np. poprzez wsparcie ze strony Unii Europejskiej oraz politykę dywersyfikacji powiązań energetycznych z Rosją. To z kolei skutkowało napięciami w relacjach z FR.

Czwarty rozdział odwoływał się do metod związanych z **modelowaniem w stosunkach międzynarodowych**⁹. W tej części, posługując się literaturą odwołującą się głównie do modeli pojęciowych zaprezentowałem własny model matematyczno-graficzny relacji Rosji z Polską. Wysiłek badawczy nakierowany był na próbę ujęcia w modelach formalnych wybranych teorii stosunków międzynarodowych. Zabieg ten posłużył próbie zdiagnozowania relewantnych czynników kształtujących politykę zagraniczną Rosji wobec Polski i ukazaniu w nich miejsca i roli czynników ekonomicznych, a przede wszystkim handlu. W modelowaniu zastosowano szerokie spektrum czynników składających się na politykę Rosji względem RP. Modelowanie wskazało na wiele interesujących zjawisk w tych relacjach. Przede wszystkim dał się zauważyć determinujący wpływ czynników niebezpośrednio związanych z relacjami bilateralnymi obu państw, takimi jak kwestia ich zaangażowania w procesy integracyjne w Europie oraz przemiany w Europie Wschodniej. Sama rola czynników ekonomicznych w relacjach bilateralnych, takich jak handel, choć znacząca, nie determinowała ich. Niemniej jednak zidentyfikowano liczne anomalie w polityce Rosji wobec Polski, jak zmierzanie relacji w stronę wrogości, wówczas gdy oficjalnie obie strony deklarowały ich poprawny czy wręcz przyjazny charakter. Te zjawiska skłoniły mnie do zadania dogłębniejszych pytań o czynniki determinujące wzajemne relacje, a przede wszystkim wpływające na handel Rosji z Polską. Odpowiedzi na te pytania szukałem na poziomie zmian w systemie międzynarodowym oraz wewnętrznym FR.

Modelowanie udowodniło także, że neoklasyczny realizm może być interesującą propozycją dla prób matematycznego analizowania relacji międzynarodowych. Przede wszystkim modelowanie ukazało, że reakcja państw na presje systemowe zależy od odczytania ich przez poziom wewnętrzny państwa i przetransmitowania ich przez uwarunkowania

⁹ Warto zwrócić uwagę na rozróżnienie między pojęciem „model” spotykanym w analizie polityki zagranicznej, które jest stosowane w odniesieniu do teorii jeszcze niedojrzałych, a samymi modelami formalnymi, zmierzającymi do budowy ilościowej analizy zjawisk międzynarodowych. O pierwszym typie pisał T. Pugaciewicz w książce *Teorie polityki zagranicznej. Perspektywa amerykańskiej analizy polityki zagranicznej*, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2017, s. 25. Zagadnienie modeli formalnych porusza M. Sułek w swoich pracach, m.in. w *Prognozowanie i symulacje międzynarodowe*, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2010, s. 94–97.

wewnętrzne. Łączenie się zmiennych z poziomu zewnętrznego ze zmiennymi z poziomu wewnętrznego państwa decyduje o jego reakcjach na wyzwania w polityce zagranicznej.

Szczegółowe wyniki modelowania w połączeniu z rozdziałem wcześniejszym, dotyczącym powiązań handlowych Rosji z Polską, stały się punktem wyjścia kolejnych rozdziałów opracowania, w których połączono analizę jakościową z ilościową i wyjaśniono wiele anomalii zauważanych w relacjach rosyjsko-polskich.

Rozdziały od piątego do dziewiątego odwoływały się do szerszej gamy metod, wskazanych już wyżej, ale stosowanych często łącznie w analizie konkretnego zjawiska w relacjach rosyjsko-polskich. Generalnie tę grupę **metod** moglibyśmy określić mianem **jakościowo-ilościowych**. Punktem wyjścia do analizy prowadzonej w tych rozdziałach były połączone wyniki modelowania polityki Rosji wobec Polski przeprowadzonego w części wcześniejszej oraz wyniki analizy struktury handlu Rosji z Polską z trzeciego rozdziału pracy. Każdy rozdział od piątego do dziewiątego poprzedzony był wprowadzeniem teoretyczno-metodologicznym. Problematyka w tych rozdziałach wynika z systematyki czynników kształtujących politykę Rosji wobec Polski w ramach realizmu neoklasycznego lub było uzupełnieniem tego głównego nurtu eksplanacji (np. teorie instytucjonalizacji a relacje potęg z państwami o małym potencjale, elementy analizy systemowej w kontekście zagadnień wpływu reżimów politycznych na współpracę gospodarczą itd.).

Pragnę podkreślić wielowątkowość i wielopoziomowość wyzwania badawczego jakie stwarza badanie roli handlu w polityce zagranicznej FR, stąd tak duża liczba zastosowanych metod i teorii. Chcę także powiedzieć kilka słów dotyczących wątpliwości związanych z proponowaną w tej pracy eklektyczną metodologią. Po pierwsze, mimo deklarowanego analitycznego eklektyzmu, propozycja teoretyczno-metodologiczna jest spójna i osadzona w nurcie teoretycznym realizmu neoklasycznego. Dla większej mocy wyjaśniania poszczególnych zjawisk czasem niezbyt rygorystycznie przestrzegałem głównych założeń tego nurtu, gdyż moim zadaniem było przede wszystkim skupić się na analizie empirycznej, a zalecenia realizmu neoklasycznego traktowałem jako propozycję wyjściową, która w toku badań była weryfikowana na podstawie analizy danych i konkretnych zjawisk. Ten brak rygoru dotyczył zabiegu uzupełniania realizmu neoklasycznego w aspektach, w których ów nurt ma problemy z wyjaśnianiem.

Dostrzegam wyzwanie w łączeniu ze sobą różnych metod w praktyce badawczej. Robert Keohane, wskazując na spór metodologiczny w IPE (przede wszystkim między zwolennikami metod ilościowych i jakościowych), dla jego rozwiązania zalecał stosowanie naukowego

realizmu, pragmatyzmu, które pozwalają na stosowanie eklektycznej metodologii¹⁰. Zdaję sobie także sprawę z niekonsekwencji samego realizmu neoklasycznego, który np. ma problem z wyborem relewantnych zmiennych spośród szerokiej gamy czynników kształtujących politykę zagraniczną/międzynarodową państwa¹¹. Uznaję to jednak za pewną zaletę pozwalającą badaczowi na kierowanie się własną intuicją badawczą. Jak bowiem zauważył Jacek Czaputowicz, cytując Richarda Mansbacha i Yale'a Fergusona, Kuhnowska wizja rozwoju nauki nie sprawdza się w teoriach stosunków międzynarodowych, które rozwijają się jak sztuka, a nie jak nauki ścisłe¹². Co prawda jestem zwolennikiem zmierzania w nauce o stosunkach międzynarodowych do modelu nauk ścisłych, co usiłuje robić np. w rozdziale poświęconym modelowaniu, jednak uwaga o bliskości teoretyzowania w stosunkach międzynarodowych do nauk o sztuce jest bardzo celna.

Podsumowując, jestem przekonany, że wskazane pole badawcze pozostaje powiązane z obszarem zainteresowania badawczego teorii proponowanych do użycia w badaniach. W ramach szerokiego programu badawczego, jakim jest realizm neoklasyczny, powiązałem elementy teorii mniejszego zasięgu w jedną całość, aby przeanalizować i wyjaśnić fenomeny związane z rolą handlu w relacjach rosyjsko-polskich. Pytania badawcze i hipotezy korespondowały z teoriami oraz stanowiły podstawę zaproponowanego planu badań i metod, które zostały użyte w analizie. Ostatecznie połączenie teorii z pytaniami i hipotezami badawczymi oraz metodami i planem badań zaowocowało strukturą pracy.

Grafika 1. Model badań – teoria, metodologia, założenia pracy

¹⁰ R. Keohane, *The Old IPE and the New*, „Review of International Political Economy” 2009, nr 1, s. 39–40.

¹¹ Na ten problem wskazuje np. M. Kozub-Karkut w pracy *Realizm neoklasyczny w perspektywie teorii stosunków międzynarodowych i polityki zagranicznej*, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2020, s. 218.

¹² J. Czaputowicz, *Teorie stosunków międzynarodowych. Krytyka i systematyzacja*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2007, s. 42–43.

Teoria:

Realizm neoklasyczny – tworzy główne ramy teoretyczne:

+ analityczny eklektyzm,

Teorie Polityki Zagranicznej
MEP

Odwołania do teorii niższego rzędu:

Teoria asymetrycznej współzależności; hegemonicznej stabilności; tranzycji potęgi Gilpina, współzależności Keohane'a, Nye'a,, teorie sankcji ekonomicznych, *petro-state*

Zakres przedmiotowy:

Polityczne uwarunkowania międzynarodowych relacji gospodarczych; uwarunkowania społeczne SM; kwestie bezpieczeństwa a rozwój ekonomiczny;

Aktorzy niepaństwowi i grupy interesu a formułowanie zagranicznej polityki ekonomicznej państw, np. kompanie transnarodowe, organizacje międzynarodowe.

Czynniki ekonomiczne w polityce zagranicznej i SM, np. badania Katzensteina dotyczące problematyki bezpieczeństwa w SM i sankcji ekonomicznych

Przedmiot analizy teorii SM i MEP:

analityczne kategorie siły państwa, współpraca vs rywalizacja, procesy integracyjne, poziomy analizy: jednostki ludzkie, państwa, system międzynarodowy
strukturalne układy sił i oddziaływania w stosunkach międzynarodowych struktury bezpieczeństwa, struktury produkcji, struktury wiedzy

Tezy, pytania badawcze

• Hipotezy główne:

- Asymetryczna współzależność kształtująca relacje Rosji z Polską
- Założenie o strukturalnym związku pomiędzy czynnikami politycznymi i ekonomicznymi
- Wskazany związek ma odzwierciedlenie w syndromie *petro-state*, który generuje wiele zależności dla polityki zagranicznej Rosji (i handlu)

• Pytania badawcze:

- Pytanie podstawowe: jaka jest rola handlu w polityce zagranicznej Rosji wobec Polski, czy jest on narzędziem czy czynnikiem kształtującym tę politykę? Pytania uzupełniające:
- Jak teorie stosunków międzynarodowych, polityki zagranicznej i międzynarodowej ekonomii politycznej traktują zagadnienie czynników handlowych w polityce zagranicznej państw?
- Jak wygląda struktura handlu Rosji z Polską, jakie towary w niej dominują?
- Czy w relacjach rosyjsko-polskich dominują czynniki polityczne czy gospodarcze?
- Jaka jest relacja czynników ekonomicznych do innych atrybutów polityki zagranicznej Rosji
- Jak wygląda relacja pomiędzy różnymi poziomami kształtowania polityki zagranicznej Rosji w kontekście roli czynników ekonomicznych: poziom systemu międzynarodowego, poziom relacji bilateralnych, poziom wewnętrzny państwa rosyjskiego?
- Jak jest miejsce Polski w rosyjskiej polityce zagranicznej i jak to wpływa na traktowanie przez czynniki decyzyjne Rosji handlu z Polską?
- Skąd biorą się napięcia w relacjach rosyjsko-polskich i jak rezonują one na współpracy gospodarczą?
- Jak wygląda relacja pomiędzy systemem politycznym, ekonomicznym a handlem z Polską?
- Jak na handel z Polską wpływają cele Rosji w polityce międzynarodowej?
- Czy Rosja wobec Polski używa zależności od dostaw surowców energetycznych?

Plan badań:

• 1. Analiza ilościowa

• Badania obrotów handlowych między Rosją a resztą świata → cel: ukazanie specjalizacji eksportu rosyjskiego oraz struktury powiązań międzynarodowych i pozycji Polski.

• dane makroekonomiczne rozwoju Rosji (PKB, jego sektory, tendencje rozwojowe)

• 2. Modelowanie ilościowo-jakościowe polityki Rosji wobec Polski → cel: wskazanie miejsca i roli czynników handlowych w polityce zagranicznej Rosji wobec Polski

• 3. Analiza jakościowa z elementami ilościowymi:

• partnerzy polityczni a gospodarczy FR; relacja celów politycznych do gospodarczych w polityce rosyjskiej

• system instytucjonalny FR a zewnętrzna strategia gospodarcza wobec Polski

• rywalizacja geoekonomiczna a potencjał gospodarczy FR

• grupy wpływów w rosyjskiej polityce

• problematyka sankcji w relacjach Rosji z Polską

• *petro-state* a procesy wewnętrzne i zewnętrzne FR

• 4. Podsumowanie – powiązanie analiz ilościowych i jakościowych, weryfikacja hipotezy i odpowiedzi na pytania badawcze

Źródło: opracowanie

własne na podstawie: E. Haliżak, *Współzależności polityki i ekonomii w stosunkach międzynarodowych*, [w:] *Stosunki międzynarodowe. Geneza, struktura, dynamika*, red. E. Haliżak, R. Kuźniar, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2006, s. 44–45; P. Matera, *Związki polityki i ekonomii w badaniu stosunków międzynarodowych*, „Przegląd

Strategiczny” 2012, nr 1, s. 225–227; J.S. Odell, *Case Study Methods in International Political Economy*, [w:] *Cases, Numbers, Models: International Relations Research Methods*, red. D.F. Sprinz, Y. Wolinsky, University of Michigan Press, Ann Arbor 2004, s. 65–70; T. Łoś-Nowak, *Stosunki międzynarodowe. Teorie – systemy – uczestnicy*, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 2000, s. 104–110; R.E. Baldwin, D.A. Kay, *International Trade and International Relations*, [w:] *World Politics and International Economics*, red. C.F. Bergsten, L.B.K. Krause, Brookings Institution, Washington, D.C. 1975, s. 127–129; F. Bergsten, R. Keohane, J. Nye, *International Economics and International Politics: A Framework for Analysis*, [w:] *World Politics and International Economics*, op. cit., s. 37–52; D. Snidal, *Formal Models of International Politics*, [w:] *Cases, Numbers, Models...*, op. cit., s. 257; Э. Кочетов, *Геоэкономика. Освоение мирового экономического пространства*, Норма, Москва 2010, s. 254–256; R. Kudrle, *Some Thoughts on International Political Economy in the Context of Public Policy Education*, [w:] *Conflict, Security, Foreign Policy, and International Political Economy: Past Paths and Future Directions in International Studies*, red. M. Brecher, F. Harvey, University of Michigan Press, Ann Arbor 2002, s. 227; А. Олейнов, *Международная политэкономия: предмет и метод*, „Мировая Экономика и Международные Отношения” 2017, t. 61, nr 2, s. 54–64; P.J. Katzenstein, *International Relations and Domestic Structures: Foreign Economic Policy of Advanced Industrial States*, „International Organization” 1976, t. 30, nr 1, s. 1–45; Z.J. Pietraś, *Międzynarodowa rola Chin*, UMCS, Lublin 1990, s. 28–29; K. Knorr, *The Power of Nations: The Political Economy of International Relations*, Basic Books, New York 1975, s. 8, 46, 150–151.

4.4.2. Osiągnięte wyniki wraz z omówieniem ich ewentualnego wykorzystania

Wyniki badań wskazują na determinujący wpływ zagadnień politycznych, takich jak integracja z UE tzw. krajów Partnerstwa Wschodniego, na politykę Rosji wobec Polski i same relacje gospodarcze. W tym względzie należy jednak pamiętać, że owe wybory integracyjne miały też podłoże gospodarcze. W pracy zaznaczyłem wpływ powiązań uwarunkowań wewnętrznych, takich jak wizja polityki gospodarczej, ze współpracą gospodarczą z Polską i sam handel poszczególnymi grupami produktów. Wspomniałem również o wzorach zachowań polityczno-gospodarczych zawartych w rosyjskiej tradycji i kulturze, czyli bardzo ważnym zagadnieniu z punktu widzenia realizmu neoklasycznego, który wskazywał na problematykę kultury strategicznej państwa. Wyodrębniłem wzory zachowań, wynikające np. z roli konserwatywnych idei polityczno-gospodarczych, które złożyły się na rosyjski model gospodarczy o wyraźnie etatystycznym obliczu i jego merkantylistycznym odzwierciedleniu w

międzynarodowej polityce gospodarczej Rosji. Przeanalizowałem konsekwencje ogólnej struktury handlu FR ze światem dla handlu z RP. Wskazałem na strukturalne związki między zagadnieniami politycznymi i gospodarczymi, jeśli idzie o współpracę Rosji z Polską w kwestiach gospodarczych. Z analizy wynikało, że handel z Polską był determinowany przez rolę poszczególnych grup towarowych dla rozwoju gospodarczego Rosji i tym samym wpływ rozwoju gospodarczego w FR na priorytety w polityce zagranicznej. Ten wpływ był obserwowany szczególnie w przypadku sektora energetycznego oraz rolnego.

Generalnie także handel Rosji z Polską był pochodną międzynarodowej polityki gospodarczej FR i to przy założeniu o znikomym znaczeniu RP w globalnych relacjach handlowych Rosji. Relacje handlowe obu krajów stanowiły też wtórny element nowych ról i nowych wyzwań stojących przed nimi w obliczu przemian w globalnym systemie polityczno-gospodarczym. Interesujące jest to, że ze względu na bliskość geograficzną naturalnym obszarem wymiany gospodarczej dla FR powinna być przede wszystkim Europa Środkowo-Wschodnia. Tymczasem jej podstawowym partnerem handlowym w 2020 roku były Chiny. Zmiana struktury eksportu na rzecz Chin jest ciekawym przykładem międzynarodowej polityki gospodarczej. Relacje handlowe Rosja-Polska są wtórnym elementem całościowej strategii polityczno-gospodarczej poszczególnych krajów i w takim kontekście warto mieć na uwadze, że przeorientowania międzynarodowej polityki gospodarczej Rosji wynikały z trudności w określeniu nowych ról w globalnej gospodarce i dostosowaniu jej do wyzwań modernizacyjnych (co zauważano zwłaszcza w strategiach gospodarczych FR). Wobec tych problemów władze rosyjskie usiłowały angażować się we wspieranie własnej gospodarki i wybierać współpracę z podmiotami i regionami, które nie stwarzały dla niej aż tak wysokich wymagań konkurencyjnych. Po krótkiej próbie otwarcia na świat i włączenia się w globalne przepływy towarowe Rosja ponownie postawiła na samowystarczalność i rozwój własnych sił produkcyjnych, często niedostosowanych do wyzwań współczesnej gospodarki globalnej, co jest postawą tradycyjną dla Rosjan.

W rozdziale dotyczącym sankcji ekonomicznych przeanalizowałem przyczyny ograniczeń handlowych Rosji wobec Polski na poziomie politycznym i gospodarczym. Wskazałem także na cele polityki sankcji i jej konsekwencje dla relacji wzajemnych, w tym struktury handlu. Posługując się ekstrapolacją teoretyczną, odwołałem się do już istniejących badań dotyczących konsekwencji polityki sankcji, wskazując np. na niebezpośrednie ich efekty w postaci zmian polityki gospodarczej Rosji oraz wpływu na nie koncepcji szeroko rozumianego bezpieczeństwa państwa. Oprócz czynników z poziomu systemu międzynarodowego, czyli głównie zaangażowania FR i Polski w procesy integracyjne krajów

Partnerstwa Wschodniego, zauważyłem, że protekcyjnistyczna polityka Rosji stała się jedną z przyczyn wprowadzenia rosyjskich sankcji wobec RP zarówno w roku 2005, jak i 2014. Badania dotyczące przyczyn polityki sankcji przeprowadzone na materiale empirycznym do 2020 roku wskazywały na czynniki związane z polityką międzynarodową, które determinowały politykę sankcji. Kolejne napięcia w 2022 roku potwierdzają te tezy.

W ostatnim rozdziale dotyczącym syndromu *petro-state*, wychodząc od teoretycznych uwag na temat konsekwencji tego syndromu dla polityki zagranicznej państwa, odniosłem je do relacji rosyjsko-polskich. Dostrzega się tu bowiem, że z punktu widzenia FR Polska nie była ważnym partnerem energetycznym Rosji, jednak z uwagi na polskie członkostwo w Unii Europejskiej oraz projekty dywersyfikacyjne, które były przez nią rozwijane i miały szerszy wpływ na rynek energetyczny w Europie Środkowo-Wschodniej (przykładem był to projekt Baltic Pipe czy wymiar energetyczny tzw. Trójmorza), wywoływały one kontrdziałania ze strony Rosji. Duży wpływ na stan relacji politycznych i energetycznych między oboma krajami miały toczące się postępowania sądowe w instytucjach europejskich pomiędzy podmiotami polskimi i rosyjskimi. Jednocześnie w rozdziale tym zwróciłem uwagę, że duża wrażliwość Rosji na działania ze strony Polski pozostawał w związku z wpływem syndromu petropaństwa na politykę wewnętrzną w FR. Specyficzny, kruchy konsensus między grupami wpływów oraz wrażliwość gospodarcza na czynniki egzogenne sprawiały, że aktorzy zewnętrzni uderzający w interesy energetyczne Rosji stawali się wyzwaniem dla tamtejszych władz. Miało to szczególnie wymiar wobec działań relatywnie słabych podmiotów, takich jak Polska, ale wzmocnionych w swojej polityce zagranicznej poprzez członkostwo w UE, NATO oraz sojuszem z USA.

Podsumowanie

Generalnie oceniając rolę, jaką handel z Polską odgrywał w polityce rosyjskiej, w pracy zwróciłem uwagę na to, że w samych relacjach bilateralnych trudno doszukiwać się aby czynniki handlowe w sposób istotny wpływały na politykę rosyjską. Wprawdzie Polska była liczącym się importerem surowców energetycznych, ale z uwagi na polskie uzależnienie energetyczne od współpracy z Rosją czynnik ten nie powodował szczególnego zainteresowania FR rozbudową relacji z RP.

Odwołując się do „zagadki empirycznej” zarysowanej na wstępie książki, możemy zadać pytanie, dlaczego Polska zaczęła pojawiać się w większym wymiarze (niż jej potencjał ekonomiczny i polityczny) w rosyjskiej polityce zagranicznej, i to generalnie w negatywnym kontekście. Odpowiedź odsyła do analizy relacji Rosji z Polską na tle uwarunkowań polityki

międzynarodowej FR oraz międzynarodowych uwarunkowań handlowych obu krajów. Ponadto przyczyn napięć należy szukać na poziomie wewnętrznym państwa rosyjskiego: jako efekt wpływu idei politycznych, interesów geoeconomicznych i bezpieczeństwa oraz jako konsekwencja określonej polityki gospodarczej FR. W tym względzie odwoływałem się do realizmu neoklasycznego, który wskazał, jak czynniki z poziomu systemu międzynarodowego należy łączyć z czynnikami wewnętrznymi. Dopiero takie połączenie zmiennych pozwalało zrozumieć skomplikowaną politykę Rosji wobec Polski. Jest to wynik łączenia się zmiennych związanych z polityką międzynarodową FR z uwarunkowaniami tej polityki z poziomu wewnętrznego państwa rosyjskiego. Jednocześnie zrozumienie natury relacji handlowych Rosji z Polską wynikało ze związku czynników ekonomicznych z politycznymi, które przybierały charakter strukturalny i systemowy. Zapewne dodatkowy wpływ na to zjawisko miał autorytarny charakter państwa rosyjskiego, w aspekcie gospodarczym objawiający się w ingerencji rządu w gospodarkę.

Tym samym handel z Polską nie był po prostu zakładnikiem polityki Rosji, lecz pozostawał jednym z czynników ją kształtujących. Asymetryczne powiązania handlowe Rosji z Polską generowały napięcia we wzajemnych relacjach. Ze strony Rosji prowadziły do braku zainteresowania rozwojem relacji z RP i zabezpieczania monopolistycznej pozycji jako dostawcy surowców energetycznych, ale też stanowiły pokusę do wykorzystania pozycji Rosji jako ważnego odbiorcy produktów rolno-spożywczych z Polski, co objawiało się w polityce sankcji. Jednocześnie asymetria powiązań handlowych skłaniała stronę polską do prób jej przewyciężenia, np. poprzez wpływanie na wypracowywanie rozwiązań w zakresie regulowania handlu z Rosją na poziomie unijnym, co w Moskwie odczytywane było jako działanie uderzające w interesy rosyjskie i prowadziło do napięć w relacjach bilateralnych. Interesy rosyjskie w handlu z RP wynikały z uwarunkowań wewnętrznych państwa rosyjskiego i potrzeb tamtejszej gospodarki. Były równocześnie kształtowane przez udziały FR i Polski w handlu międzynarodowym. Powiązania handlowe były także narzędziem polityki państwa rosyjskiego, ale jego wykorzystywanie ograniczone zostało przez uwarunkowania wewnętrzne, np. zapotrzebowanie rosyjskiej gospodarki na zagraniczne komponenty i dobra przemysłowe, oraz zewnętrzne, takie jak znaczenie dochodów z handlu surowcami dla rosyjskiej gospodarki, co było zależne od stanu relacji politycznych z podstawowymi partnerami zagranicznymi.

Z przeprowadzonych w niniejszej publikacji analiz wynika, że FR zdawała się łączyć wyznaczone cele w polityce międzynarodowej z celami ekonomicznymi, co można uznać za strategię geoeconomiczną. Z punktu widzenia neoklasycznego realizmu stanowiło to odzwierciedlenie w polityce zagranicznej łączenia zmiennych niezależnych z poziomu systemu

międzynarodowego z uwarunkowaniami wewnętrznymi, czyli zmiennymi interweniującymi w procesie filtrowania bodźców systemowych. Teorią dobrze tłumaczącą rosyjską politykę zagraniczną wobec Polski może być także neorealizm w wersji Roberta Gilpina, gdyż jego prace możemy też afiliować w ramach międzynarodowej ekonomii politycznej. Rosja nie traktowała podmiotowo krajów o małym potencjale, takich jak Polska. Najważniejsze były dla niej tzw. interesy o znaczeniu globalnym, a w wymiarze europejskim z największymi gospodarkami UE. Interesy te jednak kształtowano z uwzględnieniem uwarunkowań wewnętrznych. Tym samym zachowując neorealistyczne założenia, autor pogłębił je w badaniach o spojrzenie w głąb tzw. czarnej skrzynki państwa rosyjskiego w myśl założeń neoklasycznego realizmu. Ponadto w wielu punktach uzupełniono to postępowanie badawcze o uwagi poczynione przez wspomnianych Rudrę Sila i Petera Katzensteina w ramach ich koncepcji analitycznego eklektyzmu. Politykę Rosji wobec Polski można zatem rozumieć nie jako określoną strategię FR wobec RP, ale reperkusje międzynarodowej polityki Rosji dla Polski. Te wypadkowe możemy nazwać polityką wobec Polski, która była kształtowana poprzez bodźce systemowe i wewnętrzne, gdzie zagadnienia handlowe pozostawały jednymi z czynników kształtujących ową sferę aktywności państwa rosyjskiego. Sam czynnik handlowy w relacjach bilateralnych Rosji z Polską był dosyć ważny, choć niejednoznacznie dynamizował te relacje. Po pierwsze dlatego, że Polska nie była dla FR szczególnie ważnym partnerem handlowym. Określona struktura handlu rosyjsko-polskiego kształtowała jednak te relacje przez zależność energetyczną RP od Rosji. Tym samym uzależnienie od importu z Rosji surowców energetycznych wymuszało w Polsce działania na rzecz ograniczenia tego zjawiska poprzez projekty dywersyfikacyjne oraz kształtowanie antymonopolistycznego prawa w Unii Europejskiej, które uderzało znowuż w interesy rosyjskie we Wspólnocie. Na tym polu dochodziło do konfliktu interesów między Rosją i Polską, który generował dalsze działania FR wobec RP.

Powyższe konkluzje z prowadzonych w książce analiz stanowią odpowiedź na pytania badawcze zawarte we wstępie publikacji oraz odnoszą się do postawionych hipotez. Potwierdziłem hipotezy główne, które wzajemnie są ze sobą powiązane. Przede wszystkim asymetryczna współzależność handlowa Rosji i Polski w połączeniu z uwarunkowaniami politycznymi generowała zjawisko hegemonii ze strony FR i próby jej przewyciężenia przez RP, które z kolei przez stronę rosyjską były odczytywane jako działania uderzające w jej podstawowe interesy narodowe. W rozdziale poświęconym modelowaniu wskazałem także, że przykład relacji Rosji i Niemiec pokazuje, iż powiązania gospodarcze mające znamiona złożonej współzależności nie generują takich napięć, jakie obserwujemy w przypadku Rosji i

Polski.

Rola handlu z Polską w polityce zagranicznej FR ukazuje przede wszystkim omawiany w literaturze przedmiotu problem relacji między zagadnieniem hegemonii i współzależności. Zmiany w rozwoju gospodarczym zarówno wewnętrznym państw, jak i w gospodarce globalnej podmywają stabilność *status quo* opartego na międzynarodowej równowadze sił. Wymusza to zmiany w systemie, które są związane z redefinicją narodowych interesów¹³. Ten związek zauważalny był w przypadku Rosji i Polski. Relacje rosyjsko-polskie stały się elementem gry mocarstw, które starały się organizować i wpływać na międzynarodową gospodarkę z uwzględnieniem ich interesów ekonomicznych i bezpieczeństwa¹⁴. Jednocześnie narodowe gospodarki obu krajów zostały wciągnięte w sieć ekonomicznych zależności, z której nie mogły się wyzwolić¹⁵. Z jednej strony Rosja zdawała sobie sprawę z siły międzynarodowych powiązań gospodarczych, z drugiej usiłowała bronić swych interesów narodowych. Zatem FR, jak wiele państw chcących modernizować własną gospodarkę, a jednocześnie obawiających się o swą suwerenność, znajdowała się w trudnej sytuacji, bowiem, cytując Gilpina, koszt wynikający z nieefektywności tego rodzaju polityki gospodarczej, mającej na celu zapewnienia autonomii narodowej lub innego celu nacjonalistycznego, mógł okazać się zbyt wysoki, szczególnie jeśli odbywało się to kosztem dobrobytu społecznego¹⁶.

Należy także potwierdzić hipotezę o strukturalnym związku między czynnikami politycznymi i ekonomicznymi w relacjach rosyjsko-polskich. Jak wykazano, czynniki te wzajemnie się warunkowały i były ze sobą immanentnie powiązane. Szczególnie wskazany związek miał odzwierciedlenie w syndromie *petro-state*, gdyż oddawał wrażliwość państwa rosyjskiego na zmiany na międzynarodowych rynkach energetycznych, które determinowały również politykę ekonomiczną oraz relacje władza–społeczeństwo wewnątrz państwa rosyjskiego. Tym samym handel z Polską stawał się elementem kształtowania międzynarodowej polityki Rosji oraz warunkowany był przez czynniki wewnętrzne i zewnętrzne składające się na politykę zagraniczną FR.

Prowadzone w publikacji rozważania pokazują, że w relacji Rosji do Polski istniał strukturalny związek między czynnikami gospodarczymi i politycznymi oraz że czynniki z różnych poziomów wzajemnie się warunkowały. Na poziomie relacji bilateralnych można

¹³ R. Gilpin, *War and Change in World Politics*, Cambridge University Press, Cambridge 1981, s. 13.

¹⁴ Gilpin R., *Three models of the future [w:] World Politics and International Economics*, red. C. Fred Bergsten, Lawrence B. K.Krause, The Brookings Institution, Washington D.C. 1975, s. 37.

¹⁵ Ibidem, s. 40.

¹⁶ Ibidem.

stwierdzić, że czynniki i cele polityczne determinowały relacje gospodarcze (handel, inwestycje). Jednak zejście do poziomu wewnętrznego państwa rosyjskiego wskazuje, że to ekonomia polityczna i typ polityki gospodarczej w FR były częściowo odpowiedzialne za to, jak traktowano zagadnienia gospodarcze w polityce wobec Polski, np. z uwagi na rosyjski protekcjonizm. Z kolei wyjście na poziom wyżej, ponad relacje bilateralne, dowodzi, że niezwykle ważnym czynnikiem determinującym traktowanie czynników ekonomicznych w polityce Rosji wobec Polski były uwarunkowania międzynarodowe, np. charakter relacji z UE, globalne relacje energetyczne. Takie zestawienie wpływu różnych poziomów analizy na politykę FR wobec RP daje odpowiedź na pytania stanowiące empiryczną zagadkę postawioną na wstępie pracy, a więc dlaczego w niektórych okresach dochodziło do gwałtownych zmian w polityce Rosji wobec Polski. Odpowiedzi w tym względzie należy szukać w zasadzie na trzech poziomach, z których najważniejsze są dwa: poziom systemu międzynarodowego i poziom wewnętrzny państwa rosyjskiego. Trzeci poziom, czyli relacje bilateralne obu krajów, jest wyraźnie zależny od dwóch wcześniej wymienionych.

Przeprowadzona analiza wskazuje, że zagadnienia handlowe były istotnym czynnikiem wpływającym na kształtowanie polityki zagranicznej państwa, choć równocześnie mogły być i jej instrumentami. Pokazuje także, że nawet potęgi nie są tak niezależne od czynników ekonomicznych w wymiarze wewnętrznym i zewnętrznym, jak się powszechnie sądzi¹⁷. Dodatkowo można zauważyć, iż państwo relatywnie słabsze może zwiększać swoje możliwości wpływu w stosunkach międzynarodowych poprzez umiejętną politykę zagraniczną, również na polu gospodarczym.

Powiązanie celów neomocarstwowej polityki Putina z jej kosztami dla rosyjskiej gospodarki i społeczeństwa oraz zwrócenie uwagi na konsekwencje tych zjawisk dla relacji z Polską wydaje się zatem interesującym zabiegiem, mogącym wyjaśnić wiele w relacjach rosyjsko-polskich, także co do roli, jaką odgrywa w nich handel. Zwraca bowiem uwagę, że Polska w wielu aspektach uderzała w interesy rosyjskie, szczególnie wobec UE oraz WNP, i swą polityką po prostu w nie uderzała.

Kwestią ważną dla rozważań na temat polityki FR wobec Polski w XXI wieku był problem wiązania zagadnień instytucjonalizacji, hegemonii i międzynarodowego zapotrzebowania na dobra publiczne dostarczane przez hegemon¹⁸. Handel rosyjskimi

¹⁷ Por. Ripsman N. M., *The Political Economy of Security: A Research and Teaching Agenda*, "Journal of Military and Strategic Studies" 2000, vol 3, nr 1, s. 7–8.

¹⁸ R. Abdelal, M. Blyth, C. Parsons, *Introduction*, [w:] *Constructing the International Economy*, red. R. Abdela, M. Blyth, C. Parsons, Ithaca, Cornell University Press, N.Y., London 2010, s. 7.

surowcami był tu kluczowy, jeśli idzie o powiązania gospodarcze i zależności z nim związane. Czynniki handlowe tłumaczyły wiele w zakresie skomplikowanej pozycji Polski w handlu Rosji surowcami energetycznymi z innymi partnerami, takimi jak kraje UE oraz państwa Partnerstwa Wschodniego. Przeprowadzona w publikacji analiza wskazuje, że rywalizacja o wpływy, asymetryczny charakter współzależności i nierównomierny rozwój gospodarczy generowały konflikty w relacjach Rosji z krajami Zachodu. Tym samym jak na razie nadzieje na włączenie FR w międzynarodowe struktury i zbliżenie jej do współpracy z Zachodem¹⁹ nie spełniły się. Świadectwem tego była zwłaszcza rosyjska agresja wobec Ukrainy w 2014 i 2022 roku. Napaści te udawały, że połączenie czynników związanych z polityczno-gospodarczym rozwojem wewnętrznym oraz interesami międzynarodowymi Rosji stanowiło najważniejszą determinantę dla polityki FR wobec Polski.

Dla rozważań podjętych w publikacji szczególne zastosowanie mają kwestie zależności gospodarczych związanych z surowcami energetycznymi oraz potrzebami modernizacyjnymi Rosji. Jak zauważyli Bergsten, Keohane i Nye, struktura międzynarodowych relacji (dzięki powiązaniom gospodarczym) wpływa na zdolność przywódców politycznych do osiągnięcia i utrzymania władzy poprzez efektywne działania w wybranych obszarach polityki wewnętrznej²⁰. Robert E. Baldwin i David A. Kay sugerowali, że międzynarodowy handel (a także międzynarodowe relacje ekonomiczne) to raczej kombinacja trzech głównych podejść: etatyzmu (merkantylizmu), liberalizmu i wpływu uwarunkowań wewnętrznych, a nie proste podkreślanie współzależności z perspektywy tylko liberalizmu²¹. Spojrzenie to koresponduje z motywacjami Federacji Rosyjskiej do otwierania się na współpracę międzynarodową w niektórych sektorach i zamykaniu w innych. Spostrzeżenia te są bardzo istotne z punktu widzenia stosunku Rosji do problematyki włączania się w procesy globalne. W drugim dziesięcioleciu XXI wieku obserwowane były wyraźne obawy tego państwa przed globalną konkurencją i utratą kontroli nad procesami gospodarczymi na własnym terytorium, zwłaszcza jeśli idzie o zasoby naturalne. Z analizy działań FR w sferze energetycznej wyraźnie wynika, że usiłowała ona przynajmniej zdywersyfikować współpracę z zachodnimi krajami i podmiotami gospodarczymi współpracą z krajami i podmiotami azjatyckimi. Współzależność może przybierać dwa oblicza, generując koszty lub przyczyniając się do dobrobytu. Może też jednak motywować kraje do wykorzystywania współzależności w stosunkach

¹⁹ Ibidem, s. 108–109.

²⁰ Baldwin R.E., Kay D.A., *International Trade and International Relations*, [w:] *World Politics and International Economics*, red. C. F. Bergsten, L. B. K. Krauseeds, Brookings Institution, Washington D.C. 1975, s. 127–129.

²¹ Ibidem, s. 130.

międzynarodowych we własnych interesach. Zatem rząd jednego kraju może dążyć do kontroli międzynarodowych procesów gospodarczych w swoich interesach. Z drugiej strony może również być podatny na działania innych krajów w tym zakresie²². Rosja zdaje się próbować wykorzystać współzależność w energetyce oraz ograniczać swoją podatność na wpływy międzynarodowe w innych sferach. W tych płaszczyznach aktywność Polski miała znaczenie dla rosyjskich powiązań gospodarczych i dlatego pojawiały się napięcia w relacjach rosyjsko-polskich, które rzutowały także na powiązania handlowe. Ta podatność Rosji stanowiła odpowiedź na pytania o przyczyny działań wobec relatywnie słabszego podmiotu, jakim była RP. Krucha współzależność o charakterze gospodarczym w połączeniu z aspiracjami do odgrywania znaczącej roli w stosunkach międzynarodowych przez FR były przyczynami konfliktów w relacjach dwustronnych. Handel w tym względzie pozostawał istotnym czynnikiem wpływającym na zagadnienie współzależności Rosji z systemem międzynarodowym. Handel rosyjskimi surowcami był jednocześnie elementem budowy pozycji międzynarodowej Rosji.

Zdaję sobie sprawę, że przeprowadzona w publikacji analiza jest rozbudowana i wieloczynnikowa, ale tylko w ten sposób można było oddać skomplikowany charakter roli czynnika handlowego w polityce Rosji wobec Polski. Wybór pozycjonowania zagadnienia handlu w polityce FR względem RP na tle międzynarodowej aktywności polityczno-gospodarczej Rosji jest zabiegiem celowym. Pomimo znacznego skomplikowania analizy ukazuje w miarę precyzyjnie miejsce handlu z Polską w systemie międzynarodowej polityki FR. Ponadto zabieg ten wskazuje na silne trendy, które, jak polityka międzynarodowa Rosji w aspekcie politycznym i gospodarczym, kształtowały relacje omawianych państw. Monografia zatem tłumaczy także przyczyny kryzysu relacji rosyjsko-polskich, jaki nastąpił po ataku Rosji na Ukrainę w 2022 roku. Bo choć książka w swym zasadniczym kształcie powstawała do stycznia 2022 roku, to zarysowane w niej procesy odbijały konfliktogeny charakter relacji Rosji z Polską, wynikający z kształtowania ich przez wiele zdiagnozowanych i omówionych w monografii czynników długookresowych.

Zaprezentowany w monografii **model badawczy może być interesującym narzędziem, służącym w dalszych badaniach**. Na chwile obecną autor rozbudowuje go i adoptuje do badań nad relacjami Rosji z krajami Europy Środkowo-wschodniej. Posłużenie się teoriami stosunków międzynarodowych w tłumaczeniu roli handlu w rosyjskiej polityce zagranicznej wskazuje, że badania w ramach teorii stosunków międzynarodowych mogą

²² Ibidem, s. 334.

wnieść dużo do zrozumienia międzynarodowych relacji polityczno-gospodarczych, co może zainteresować także przedstawicieli innych dyscyplin naukowych.

Praca powstawała w ciągu ostatnich dwóch lat. Jednak jest owocem rozwoju naukowego i zainteresowań zagadnieniami roli czynników ekonomicznych w stosunkach międzynarodowych, które rozwijały się od momentu uzyskania doktoratu. O rozwoju tym świadczą publikacje wykazane w załączniku oraz aktywności wskazane poniżej.

Cytowana literatura:

- Abdelal R., Blyth M., Parsons C., *Introduction*, [w:] *Constructing the International Economy*, red. R. Abdela, M. Blyth, C. Parsons, Ithaca, Cornell University Press, N.Y., London 2010.
- Auty R.M., *Natural Resources and Civil Strife: A Two-Stage Process*, „Geopolitics” 2004, nr 1.
- Baldwin D.A., *Economic Statecraft*, Princeton University Press, Princeton 1985.
- Baldwin R.E., Kay D.A., *International Trade and International Relations*, [w:] *World Politics and International Economics*, red. C. F. Bergsten, L. B. K. Krause, Brookings Institution, Washington D.C. 1975.
- Broome A., *Issues & Actors in the Global Political Economy*, Palgrave Macmillan, New York 2014.
- Czaputowicz J., *Mapa współczesnego realizmu: realizm klasyczny, neorealizm, realizm neoklasyczny*, [w:] *Teoria realizmu w nauce o stosunkach międzynarodowych. Założenia i zastosowania badawcze*, red. E. Halizak, J. Czaputowicz, Rambler, Warszawa 2014.
- Czaputowicz J., *Teorie stosunków międzynarodowych. Krytyka i systematyzacja*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2007.
- Diesen G., *Russia's Geoeconomic Strategy for Greater Eurasia*, Routledge, Abingdon–New York 2018.
- Gilpin R., *Three models of the future* [w:] *World Politics and International Economics*, red. C. Fred Bergsten, Lawrence B. K. Krause, The Brookings Institution, Washington D.C. 1975.
- Gilpin R., *War and Change in World Politics*, Cambridge University Press, Cambridge 1981.

- P. Gourevitch, *The Second Image Reversed: The International Sources of Domestic Politics*, „International Organization” 1978, nr 4.
- Hirschman A., *National Power and the Structure of Foreign Trade*, Expanded Edition, University of California Press, Berkeley–Los Angeles–London 1980.
- Keohane R., *The Old IPE and the New*, „Review of International Political Economy” 2009, nr 1.
- Keohane R.O., Nye J.S., Jr., *Power and Interdependence*, 4th ed., Foreword by F. Zakaria, Longman, Boston 2012.
- Kozub-Karkut M., *Realizm neoklasyczny w perspektywie teorii stosunków międzynarodowych i polityki zagranicznej*, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2020.
- Le Billon P., *The Geopolitical Economy of ‘Resource Wars’*, „Geopolitics” 2004, nr 1.
- Mansfield E.D., *Quantitative Approaches to the International Political Economy*, [w:] *Cases, Numbers, Models...*, op. cit.
- Odell J.S., *Case Study Methods in International Political Economy*, [w:] *Cases, Numbers, Models: International Relations Research Methods*, red. D.F. Sprinz, Y. Wolinsky, University of Michigan Press, Ann Arbor 2002.
- Pugacewicz T., *Teorie polityki zagranicznej. Perspektywa amerykańskiej analizy polityki zagranicznej*, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2017.
- Ripsman N. M., *The Political Economy of Security: A Research and Teaching Agenda*, “Journal of Military and Strategic Studies” 2000, vol 3, nr 1.
- Ripsman N.M., Taliaferro J.W., Lobell S.E., *Neoclassical Realist Theory of International Politics*, Oxford University Press, New York, NY 2016.
- Sil R., Katzenstein P., *Beyond Paradigms: Analytical Eclecticism in the Study of World Politics*, Palgrave Macmillan, Basingstoke–New York 2010.
- Snidal D., *Formal Models of International Politics*, [w:] *Cases, Numbers, Models...*, op. cit.
- Sułek M., *Prognozowanie i symulacje międzynarodowe*, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2010.
- Tsygankova A., *Russophobia: Anti-Russian Lobby and American Foreign Policy*, Palgrave Macmillan, Basingstoke 2009.

- van Herpen M., *Wojny Putina. Czeczenia, Gruzja, Ukraina 2014*, Prószyński Media Sp. z o.o., Warszawa 2014. Sakwa R., *Russia Against the Rest: The Post-Cold War Crisis of World Order*, Cambridge University Press, Cambridge 2017.
- Wæver O., *The Rise and Fall of the Inter-Paradigm Debate*, [w:] *International Theory: Positivism and Beyond*, red. S. Smith, K. Booth, M. Zalewski, Cambridge University Press, Cambridge 1996.

5. Informacja o wykazywaniu się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej

Pragnę podkreślić, że mój rozwój naukowy od momentu uzyskania stopnia naukowego doktora, choć zawsze koncentrował się wokół problematyki polityki zagranicznej Rosji i stosunków rosyjsko-polskich, to cechował się dwoma zasadniczymi fazami. Pierwszy okres, zaraz po uzyskaniu doktoratu w 2010 roku do około roku 2014 ogniskował się wokół zagadnień bliskich problematyce politologicznego wymiaru relacji rosyjsko-polskich. Badania te uwzględniały zatem problem wpływu poziomu wewnętrznego państwa na relacje Polski i Rosji i dlatego też dotyczyły między innymi zagadnień myśli politycznej, roli elit w kształtowaniu polityki zagranicznej państwa, zagadnień doktrynalnych i instytucjonalnych.

Od roku 2014 zacząłem interesować się szerzej problematyką wpływu systemu międzynarodowego oraz poziomu wewnętrznego państwa na kształtowanie polityki zagranicznej Federacji Rosyjskiej oraz samych relacji rosyjsko-polskich. Elementem tego zainteresowania były coraz szerzej pojawiające się wątki ekonomiczne w moich badaniach. Początkowo pewna część zainteresowań ogniskowała się wokół kontrowersyjnego, aczkolwiek popularnego wówczas pojęcia geoeconomii, co skłoniło mnie do studiowania prac polskich, zagranicznych, a w szczególności rosyjskich geoeconomistów. Zaowocowało to kilkoma publikacjami naukowymi nawiązującymi do dorobku nurtu geoeconomicznego.

Wobec problemów teoretyczno-metodologicznych podejścia geoeconomicznego, jakie w mojej ocenie stanowią o jego niedoskonałości i dyskusyjności, swoje zainteresowania naukowe skierowałem ku międzynarodowej ekonomii politycznej i miejsca tej subdyscypliny w teorii stosunków międzynarodowych. Ten drugi okres mojego rozwoju naukowego trwający do dziś uważam za najbardziej dojrzały naukowo. Przejawem tej dojrzałości jest wskazane w autoreferacie główne osiągnięcie naukowe w postaci monografii naukowej *Asymetryczna współzależność. Relacje handlowe Rosji z Polską na tle roli czynników gospodarczych w*

polityce zagranicznej Federacji Rosyjskiej, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2022. Oprócz tej, moim zdaniem najbardziej dojrzałej dotychczas publikacji, integrującej moje doświadczenia teoretyczno-metodologiczne i empiryczne wartymi uwagi są badania dotyczące roli czynników ekonomicznych w polityce zagranicznej oraz w stosunkach międzynarodowych, jak zagadnienia wpływ sankcji na relacje Rosji i Polski, roli czynników energetycznych w polityce zagranicznej FR. Rozwój zainteresowań teoretycznych nad problematyką czynników ekonomicznych w stosunkach międzynarodowych, analizy polityki zagranicznej oraz decydowania w polityce zagranicznej zaowocował także moim wkładem do badań empirycznych w ramach zagadnień zarządzania kryzysowego, polityk publicznych opublikowanych w postaci raportów dla Centrum Polityk Publicznych Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie oraz kilku artykułów naukowych powstałych na bazie badań do wspomnianych raportów.

W toku kariery naukowej już od doktoratu starałem się rozwijać współprace krajowe i międzynarodowe. Owocem tego były wyjazdy oraz projekty realizowane poza uczelnią macierzystą. Wykaz tych aktywności przedstawiam poniżej.

5.1. [Wieloletnia współpraca z Instytutem Rosji i Europy Wschodniej Uniwersytetu Jagiellońskiego](#)

Kooperacja ta zaowocowała wspólnymi publikacjami i wzajemnym uczestnictwem w organizowanych przez Instytut Rosji oraz macierzystą katedrę autora konferencjach i seminariach naukowych (znajdują się one w liście konferencji w których brał udział autor).

a. **Najważniejszym w tym względzie projektem był grant Narodowego Centrum Nauki**

Grant kierowany był przez pracownika Instytutu Rosji UJ prof. dr hab. Joachima Dieca i został przyznany na podstawie wniosku, którego współautorem byłem ([załącznik nr 2 stanowi potwierdzenie udziału w grantcie](#)). Tytuł projektu: **Geostrategiczny wybór Rosji u zarania nowego tysiąclecia**. Nr grantu: 2011/03/B/HS5/00573; Przyznana kwota: 235 456 PLN; Rozpoczęcie projektu: 2012-08-27; Zakończenie projektu: 2015-11-26; Rola autora referatu: pierwszy główny wykonawca.

Publikacje książkowe (4):

1. Całościowa monografia. Autor: Joachim Diec. Książka: *Geostrategiczny wybór Rosji u zarania trzeciego tysiąclecia. Tom 1: Doktryna rosyjskiej polityki zagranicznej*.

Partnerzy najbliżsi i najdalsi (rok: 2015, tom: Tom 1, strony: 307), Wydawca: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego

2. Całościowa monografia. Autor: Karolina Kotulewicz. Książka: *Geostrategiczny wybór Rosji u zarania trzeciego tysiąclecia. Tom 2, Unia Europejska jako partner strategiczny Federacji Rosyjskiej na początku XXI wieku. Część 2: Aspekt gospodarczy* (rok: 2015, tom: 2, strony: 406), Wydawca: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego
3. Całościowa monografia. Autor: Rafał Lisiakiewicz. Książka: *Geostrategiczny wybór Rosji u zarania trzeciego tysiąclecia. Tom 2, Unia Europejska jako partner strategiczny Federacji Rosyjskiej na początku XXI wieku. Część 1: Aspekt polityczny* (rok: 2015, tom: 2, strony: 278), Wydawca: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego
4. Całościowa monografia. Autor: Robert Jakimowicz. Książka: *Geostrategiczny wybór Rosji u zarania trzeciego tysiąclecia. Tom 3, Polityka Federacji Rosyjskiej wobec regionu Azji i Pacyfiku, Azji Centralnej i Artyki* (rok: 2015, tom: 3, strony: 368), Wydawca: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego

W projekcie oprócz wymienionego kierownika i mojej osoby udział wzięli pracownicy mojej macierzystej katedry, dr hab. Prof. UEK Robert Jakimowicz oraz dr Karolina Kotulewicz-Wisińska.

b. Inne współprace z Instytutem Rosji i Europy Wschodniej

Współpraca oprócz tradycyjnych form jak uczestnictwo w organizowanych przez strony konferencjach, obejmowała wspólne aktywności jak seminaria naukowe w Lubogoszczy czy szkołę letnią organizowaną dla partnerów rosyjskich ([załączniki 3 i 4 – program szkoły letniej oraz seminarium w Lubogoszczy](#)).

Ważniejsze publikacje jako efekt współpracy:

- Rafał Lisiakiewicz, *Èlita vlasti Rossijskoj Federacii po otnošeníu k Pol'se v pervom desàtiletii XXI veka : kontury problemy*, [w:] *Cennosti v politike : Opyt Pol'si i Rossii* / red. Bogdan Šlãhta, Anna Âh - Kraków: Księgarnia Akademicka, 2013, s. 249-273 – publikacja pokonferencyjna badaczy polskich i rosyjskich na bazie konferencji na Uniwersytecie Jagiellońskim
- Rafał Lisiakiewicz, *Model gospodarczy Rosji Putina a spuścizna potransformacyjna = Russia's Economic Model under Putin and Post-transformation Heritage, Rewolucja rosyjska : spuścizna "Implementacji strategii" zmiany* / red. Anna Jach - Kraków: Księgarnia Akademicka, 2017, s. 155-170.

5.2. Współpraca z Oddziałem Studiów Europy Środkowo-Wschodniej Instytutu Europy Rosyjskiej Akademii Nauk

Współpracę tą uważam za **szczególnie istotną** (załącznik nr 19) z powodu moich zainteresowań naukowych, badań empirycznych, rozwoju kontaktów naukowych oraz dyskursu na temat ocen stanu relacji polsko-rosyjskich. Dzięki współpracy miałem możliwość zajęcia głosu w debacie nad relacjami polsko-rosyjskimi w środowisku międzynarodowym oraz w samej Rosji. Pozwoliła ona na publikację wyników moich badań w wiodących czasopiśmie rosyjskich oraz wydawnictwach. Umożliwiła także publikacje i wyjazdy konferencyjne członkom mojej katedry oraz współpracownikom np. z Instytutu Rosji i Europy Wschodniej UJ.

Współpracę powyższą nawiązałem roku 2011. Oparta była na bezpośrednich kontaktach, przede wszystkim z Panią profesor Liubov Shisheliną, przedstawicielką badaczy rosyjskich bardzo pozytywne nastawionych do rozwoju współpracy z regionem Europy Środkowo-wschodniej i wspierających rzeczywisty dialog naukowy i dyplomatyczny pomiędzy Rosją a krajami naszego regionu. Przykładem tego było zaangażowanie przedstawicielstw dyplomatycznych krajów Europy Środkowej w wydarzenia organizowane przez kierowaną przez panią profesor jednostkę. Pozwoliło to na nawiązanie dialogu z częścią środowiska naukowego i eksperckiego FR bardziej otwarcie nastawioną do współpracy oraz prowadzenie debaty ze zdecydowaną większością tego środowiska krytycznie oceniającą relacje z krajami Zachodu.

Współpraca obejmowała przede wszystkim wspólne badania, które zaowocowały publikacjami w czasopiśmie i monografiach wydawanych przez partnera rosyjskiego i Katedrę Nauk Politycznych UEK oraz organizację wspólnych konferencji naukowych. Dodatkową formą współpracy były granty otrzymane na rozwój wyżej wymienionych inicjatyw ze strony instytucji rosyjskich i polskich. Współpraca pozwoliła na przedstawienie w Rosji wyników nie tylko moich badań oraz współpracujących ze mną badaczy polskich, co niewątpliwie było ważnym elementem w dialogu z naukowcami rosyjskimi.

W konferencjach oraz publikacjach przedstawiałem własne oceny współpracy polsko-rosyjskiej, podkreślałem wpływ szerokiego spektrum uwarunkowań na politykę Polski wobec Rosji oraz wskazywałem na potrzebę dialogu, szczególnie jeżeli idzie o środowisko naukowe. W moich publikacjach, które zostały wydane w Rosji wyjaśniałem obiektywne przyczyny zderzenia koncepcji polityk bezpieczeństwa Rosji i Polski, koncepcji

bezpieczeństwa energetycznego czy przyczyn napięć w relacjach handlowych i inwestycyjnych pomiędzy Polską i Rosją.

Najważniejsze inicjatywy związane ze współpracą z Oddziałem Studiów Europy Środkowo-Wschodniej IE RAN:

- a. założenie **Central-European Institute of International Relations - Środkowoeuropejskiego Instytutu Stosunków Międzynarodowych** ([http://ceiir.org/en US/](http://ceiir.org/en_US/)) z siedzibą w Budapeszcie skupiającego badaczy zajmujących się problematyką badań nad relacjami w regionie Europy Środkowej i Wschodniej. Instytut przyjął formę niezależnego think-tanku. Od momentu utworzenia instytutu wszedłem do międzynarodowej rady naukowej ([załącznik nr 5 - potwierdzenie członkostwa w radzie instytutu](#)).
- b. założenie czasopisma naukowego „**Europa Wyszehradzka. Czasopismo Środkowoeuropejskie**” (http://visegradeurope.ru/ru_RU/journal/about/). Czasopismo jest recenzowanym periodykiem założonym w 2018 roku przez grupę międzynarodowych naukowców zajmujących się problematyką Europy Środkowej. Publikuje artykuły naukowe dotyczące historii, polityki, gospodarki, kultury krajów Europy Środkowej, a także inne materiały poruszające problemy życia społeczno-kulturalnego krajów regionu. Czasopismo jest kontynuacją aneksu do czasopisma Instytutu Europy Rosyjskiej Akademii Nauk „Współczesna Europa” – „Europa Wyszehradzka” wydawanego od 2012 roku. Do 2022 roku wydało 10 numerów, w których publikowali badacze oraz dyplomacji z Rosji oraz krajów Europy Środkowej. Czasopismo zostało utworzone celem komunikowania wyników niezależnych badań nad regionem, niepoddającego się wpływowi politycznym. Od momentu utworzenia periodyku jestem w jego Komitecie Redakcyjnym ([załącznik nr 6](#)).
- c. **publikacje w rosyjskich czasopismach indeksowanych w bazie Scopus:**
 - Rafał Lisiakiewicz, *Osnovnye pričiny obostreniâ otnošenij meždu Pol'sej i Rossiej* = The Main Reasons for Polish-Russian Relations' Deterioration, *Sovremennaya Evropa = Contemporary Europe*. - no. 6 (66) (2015) , s. 99-113.
 - Rafał Lisiakiewicz, *Geoekonomika v torgovykh otnošeniyakh pol'shi i Rossii* = Geo-economics in the trade relations of Poland and Russia, *Sovremennaya Evropa = Contemporary Europe*. - vol. 72, iss. 6 (2016) , s. 88-96.
 - Rafał Lisiakiewicz, *Èkonomizaciâ vnešnej politiki Rossii v svete sovremennyh teorij i pol'sko-rossijskie otnošeníâ* = The Economization of the Russian Foreign

Policy and Polish-Russian Relations - Research Opportunities, *Sovremennaya Evropa = Contemporary Europe*. - no. 7 (79) (2017) , s. 124-130.

- Rafał Lisiakiewicz, *Vliânie vzaimnyh sankcij na otnošeníâ Pol'si i Rossii posle 2014 g.* = The Influence of Sanctions on the Relations between Poland and Russia after 2014, *Sovremennaya Evropa = Contemporary Europe*. - no. 7 (2018) , s. 152-160.
- Rafał Lisiakiewicz, *Zigzagi pol'sko-rossijskih otnošenij v postkommunističeskij period* = Zigzags of Polish-Russian Relations in the Post-Communist Period, *Sovremennaya Evropa = Contemporary Europe*. - no. 7 (2019) , s. 38-48.

d. **udział w międzynarodowych konferencjach naukowych, m.in.:**

- cykl konferencji organizowanych przez partnera rosyjskiego zatytułowanych „Rossiâ i Central'naâ Evropa v novyh geopolitičeskikh real'nostâh”= Russia and Central Europe in the New Geopolitical Realities, Moskwa, 2015-2019”.

Efektom konferencji - publikacje w cyklu monografii:

- *Vliânie global'nyh vyzovov na pol'sko-rossijskie otnošeníâ* = Polish-Russian Relations under the Influence of the Global Calls, [w:] Rossiâ i Central'naâ Evropa v novyh geopolitičeskikh real'nostâh = Russia and Central Europe in the New Geopolitical Realities / red. L.N. Šišelina - Moscow: IE RAS, 2015, s. 128-146.
- *Ènergetičeskij faktor v geoèkonomičeskikh otnošeníâh Rossii i Pol'si* = The Energy Factor in the Geo-Economic Relations between Russia and Poland [w:] Otnošeníâ Višegradskoj četverki i Evropejskogo Souza s Rossiej : sbornik statej učastnikov XI meždunarodnoj naučnoj konferencii "Rossiâ i Central'naâ Evropa v novyh geopolitičeskikh real'nostâh", Moskva, 1-2 dekabrá 2016 goda = Relations the Visegrad Countries and European Union with Russia : Proceedings of the XI International Scientific Conference, Moscow, December 1-2, 2016 "Russia and Central Europe in the New Geopolitical Realities" / red. L.N. Šišelina - Moskva: Rossijskaja akademija nauk, 2017, s. 180-193.
- *Vozmožnosti ènergodialoga v otnošeníâh Rossii i Pol'si v svete liberal'nyh teorij meždunarodnoj politèkonomii* = Opportunities of Energy Dialogue in Polish-Russian Relations in Light of Liberal Theories of International

Political Economy, [w:] Otnošeníâ stran Višegradskoj četverki i Rossii v novyh evropejskih real'nostâh : sbornik statej učastnikov XII meždunarodnoj naučnoj konferencii "Rossiâ i Central'naâ Evropa v novyh geopolitičeskikh real'nostâh", Moskva, 30 noâbrâ 2017 goda = Relations between the Visegrad Countries and Russia in the New European Realities : Proceedings of the XII International Scientific Conference, "Russia and Central Europe in the New Geopolitical Realities", Moscow, November 30, 2017 / red. L.N. Šišelina - Moskva: Rossijskaja akademija nauk, 2018, s. 82-94.

- *Pol'skaya vostochnaya politika i politika Rossii po otnošeniju k Zapadu - vozmožen li dialog?* = Polish Eastern Policy and Russia's Policy towards the West - Can we Find the Ground for the Dialogue?, [w:] Tsentral'naya Yevropa : tridtsat' let po puti reform : problemy, vyzovy, perspektivy = Central Europe : Thirty Years of Reforms : Problems, Challenges, Prospects / red. Lyubov Shishelina - Moskva: Rossijskaja akademija nauk, 2021, s. 267-280.

- e. **organizacja wspólnej konferencji** ([załącznik nr 7 – oferta konferencyjna](#)) - Międzynarodowa Konferencja Naukowa: Współpraca demokratycznych krajów Europy Środkowo-Wschodniej z Federacją Rosyjską: nowe wyzwania, 19 październik 2016 r., Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie. W konferencji ze strony rosyjskiej wzięli udział naukowcy z Instytutu Europy Rosyjskiej Akademii Nauk, oraz kilku innych instytutów tej akademii, Moskiewskiego Państwowego Uniwersytetu Stosunków Międzynarodowych (MGIMO), Moskiewskiego Państwowego Uniwersytetu im. Łomonosowa,

Efektom konferencji była publikacja dwóch numerów (1 i 2) za rok 2017 czasopisma „Nowa Polityka Wschodnia” pod moją redakcją.

- f. **Organizacja wspólnego seminarium naukowego w Krakowie oraz Budapeszcie** ([załączniki nr 8: program wydarzeń](#)):

- Relacje Rosji z krajami Grupy Wyszehradzkiej w obrazach medialnych i realiach/ «Otnosheniya Rossii i vishegradskikh stran v mediynykh obrazakh i v zerkale real'nosti», 3-4 lipca 2017, **Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie**
- 5-6 lipca 2017, druga część seminarium w Budapeszcie, organizator **Środkoeuropejski Instytut Stosunków Międzynarodowych.**

- g. **wspólne projekty badawcze finansowane zewnątrznie:**

- grant rosyjskiej Fundacji im. Gorczakowa na udział naukowców rosyjskich w konferencji „Współpraca demokratycznych krajów Europy Środkowo-Wschodniej z Federacją Rosyjską: nowe wyzwania”, 19 październik 2016 r., Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie ([załącznik nr 9 a i b](#)). Byłem głównym wnioskodawcą i koordynatorem projektu.
- grant Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia na wydanie publikacji pokonferencyjnej w czasopiśmie „Nowa Polityka Wschodnia”, numery 1 i 2, rok 2017. ([załącznik nr 10 a i b](#)). Byłem głównym wnioskodawcą i koordynatorem projektu.
- Grant Fundacji Gorczakowa na organizację seminarium w Krakowie (3-4 lipca 2017 r.) i Budapeszcie (5-6 lipca 2017 r.) ([załącznik nr 11](#) – potwierdzenie zakwaterowania gości z Rosji).

5.3. [Współpraca z grupą badaczy rosyjskich z MGIMO, Instytutu Europy Rosyjskiej Akademii Nauk i Instytutu Gospodarki Światowej i Stosunków Międzynarodowych Rosyjskiej Akademii Nauk](#)

Współpraca rozpoczęta w 2020 roku. W toku pandemii opierała się na organizacji seminariów online oraz przygotowywaniu koncepcji wspólnych badań. Podczas seminariów i spotkań dyskusje o często bardzo polemicznym charakterze dotyczyły ocen relacji Rosji z Zachodem oraz problematyki metodologii badań. Współpraca została zawieszona w związku z atakiem Rosji na Ukrainę.

Efekt wstępnych prac:

- a. Publikacja w rosyjskim w prestiżowym czasopiśmie indeksowanym w Scopus:
 - a. Bolgova Irina Vyacheslavovna , Mel'nikova Yuliya Yur'yevna , Lisiakiewicz Rafał, *Formirovaniye Kitayskogo napravleniya politiki YES : rol' stran Tsentral'noy i Vostochnoy Yevropy* = The EU China Policy in the Making : the Role of Central and Eastern Europe, *Мировая Экономика и Международные Отношения* = World Economy and International Relations. - vol. 66, no. 6 (2022) , s. 79-90.
- b. Wspólne seminaria i konferencje:
 - a. Mezhhinstitutskiy seminar «100-letniye Rizhskogo mira i sovremennyye problemy rossiysko-pol'skikh otnosheniy» [Seminarium międzyinstytutowe

- „100-lecie pokoju ryskiego a współczesne problemy stosunków rosyjsko-polskich”], IMEMO im. Ye.M. Primakova RAN, 14 kwietnia 2021,
- b. "Sotsial'noye gosudarstvo v stranakh Yevropy: modeli, puti razvitiya, prognoz" [„Państwo dobrobytu w krajach europejskich: modele, drogi rozwoju, prognoza”] 29 marca 2021.
 - c. «Evolyutsiya modeley kapitalizma v stranakh Tsentral'noy i Vostochnoy Yevropy» [Ewolucja modeli kapitalistycznych w krajach Europy Środkowo-Wschodniej], 18 grudnia 2020 g.

5.4. [Analizy eksperckie dla Centrum Polityk Publicznych \(CPP\) Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie.](#)

Think tank jest instytucją stworzoną przy UEK, ale ma formę niezależnej jednostki i skupia osoby także spoza uczelni. W CPP kieruję zespołem „Polska a globalne relacje gospodarcze” (<https://politykipubliczne.pl/zespol/#polska-a-globalne-relacje-gospodarcze>), który zajmuje się kontekstem międzynarodowym polityk publicznych i międzynarodowej ekonomii politycznej.

Analizy, w których byłem autorem/współautorem:

- a. **Lisiakiewicz Rafał** , Gródek-Szostak Zofia , Karatayev Marat , Kotulewicz-Wisińska Karolina, *Wschodnie kompleksy. Determinanty innowacyjności państw sąsiedztwa wschodniego*, Kraków: Małopolska Szkoła Administracji Publicznej Uniwersytetu Ekonomicznego, 2022, 63 s.
- b. Gródek-Szostak Zofia, Karatayev Marat, Kotulewicz-Wisińska Karolina , **Lisiakiewicz Rafał** , Wirchniańska Maria, *Na wschód zwrot : potencjał sektora energii odnawialnej wybranych krajów regionu sąsiedztwa wschodniego UE*, Kraków: Małopolska Szkoła Administracji Publicznej Uniwersytetu Ekonomicznego, 2021, 42 s.
- c. Gródek-Szostak Zofia , Karatayev Marat , Kotulewicz-Wisińska Karolina , **Lisiakiewicz Rafał** , Wirchniańska Maria, *Niewykorzystany potencjał : zasoby branży IT/ICT wybranych krajów regionu sąsiedztwa wschodniego UE*, Kraków: Małopolska Szkoła Administracji Publicznej Uniwersytetu Ekonomicznego, 2021, 57 s.
- d. Gródek-Szostak Zofia , Kotulewicz-Wisińska Karolina , **Lisiakiewicz Rafał** , Zysk Wojciech, *W poszukiwaniu bezpiecznej przystani : perspektywy*

pracowników białoruskiego sektora IT w Polsce, Kraków: Małopolska Szkoła Administracji Publicznej Uniwersytetu Ekonomicznego, 2021, 106 s.

- e. Baran Katarzyna , Długosz Dagmir , Guz Hubert , Itrich-Drabarek Jolanta , **Lisiakiewicz Rafał** , Mazur Stanisław , Mituś Ambroży , Żabiński Michał, *Regionalne sieci adaptacji*, Kraków: Małopolska Szkoła Administracji Publicznej Uniwersytetu Ekonomicznego, 2020, 122 s.
- f. Kędzierski Marcin , **Lisiakiewicz Rafał** , Matyja Rafał , Możdzeń Michał , Oramus Marek , Żabiński Michał, *Polityka zarządzania restrykcjami wprowadzonymi ze względu na epidemię COVID-19 - wielowymiarowy model analityczno-decyzyjny*, Kraków: Małopolska Szkoła Administracji Publicznej Uniwersytetu Ekonomicznego, 2020, 39 s.

5.5. Opieka nad stypendystą programu NAWA

Stypendysta przebywa na Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie w ramach programu ULAM 2020. Nazwisko stypendysty: dr Marat Karatayev. Wspólnie z drem Karatayevem przygotowaliśmy jego wniosek grantowy do Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej. Po zakwalifikowaniu się do programu zostałem opiekunem naukowym nad stażem dra Karatayeva ([zał. nr 12](#)).

a. Wspólne publikacje:

- Karatayev Marat , **Lisiakiewicz Rafał** , Gródek-Szostak Zofia , Kotulewicz-Wisińska Karolina , Nizamova Marhaba, *The Promotion of Renewable Energy Technologies in the Former Soviet Bloc : Why, How, and with What Prospects?*, Energy Reports. - vol. 7 (2021), s. 6983-6994.
- Darke Walker , Karatayev Marat , **Lisiakiewicz Rafał**, *Sustainable Energy Security for Central Asia : Exploring the Role of China and the United Nations*, Energy Reports. - vol. 8 (2022), s. 10741-10750.
- Wykazane w punkcie 5.4. analizy dla Centrum Polityk Publicznych UEK.

b. Przygotowywane wspólne projekty:

- Horizon Europe – klaster Climate, Energy and Mobility
- Horizon Europe – klaster Culture, Creativity & Inclusive Society cluster

5.6. Ważniejsze recenzje dla czasopism polskich i zagranicznych:

- a. “African Journal of Economics, Politics and Social Studies” – 1 recenzja, 2022 r.

- b. "Global Affairs" – 1 recenzja, 2020 r.
- c. "MGIMO Review of International Relations" – 1 recenzja, 2021 r.
- d. "Nowa Polityka Wschodnia" – 1 recenzja 2021 r.
- e. „Politeja” – 3 recenzje: 2013; 2022 r.
- f. „Studia Politologica Ucraino-Polona” – 1 recenzja 2016 r.
- g. „Studia Politologiczne” – 1 recenzja 2022 r.
- h. „Zarządzanie Publiczne” – 1 recenzja 2020 r.

5.7. Współpraca z Wydawnictwem Adam Marszałek

Opierała się ona na wydawaniu monografii naukowych, w których byłem autorem lub redaktorem; przygotowywaniu recenzji wydawniczych; uczestnictwie w seminariach naukowych oraz kongresach azjatyckich.

Najważniejszą formą współpracy z wydawnictwem jest powierzenie mi stanowiska redaktora naczelnego w czasopiśmie „Krakowskie Studia Małopolskie” ([załącznik – nr 13](#)). W moich zamierzeniach planowane jest zwiększenie „umiędzynarodowienia” czasopisma, zwiększenie indeksowania w bazach międzynarodowych i wypromowanie go jako periodyku środkowoeuropejskiego.

5.8. Opieka nad doktorantami

Jestem promotorem pomocniczym w trzech tematach prac doktorskich:

- a. *Samorząd terytorialny w Federacji Rosyjskiej w okresie rządów Władimira Putina – idea i praktyka*. Przewód otwarty w 2018 roku. Rola – **promotor pomocniczy** ([załącznik nr 14 a](#)).
- b. *Wpływ determinant politycznych, gospodarczych i militarnych na bezpieczeństwo Japonii za rządów Shinzo Abe*. Przewód otwarty w 2019 roku. Rola – **promotor pomocniczy** ([załącznik nr 14 b](#)).
- c. *Realizacja wektora wschodniego w polityce zagranicznej Federacji Rosyjskiej w latach 2000-2021 ze szczególnym uwzględnieniem CHRL*. Rola – **promotor pomocniczy w szkole doktorskiej** ([załącznik nr 14 c](#)).

5.9. Staże naukowo-dydaktyczne w odbyte w zagranicznych ośrodkach naukowych lub akademickich

Podczas wymienionych poniżej staży zagranicznych prowadziłem badania oraz konsultacje naukowe, które stały się elementem mojego rozwoju naukowego a efekt ich znalazł

odzwierciedlenie w publikacjach naukowych oraz rozwoju współprac z partnerami zagranicznymi. W sposób szczególny miało to miejsce podczas wyjazdów do Federacji Rosyjskiej, gdzie w bibliotekach dokonywałem kwerendy rosyjskiej literatury naukowej. Konsultacje z zagranicznymi badaczami pozwoliły mi na zweryfikowanie własnych wyników badań. Oprócz wymienionych staży, kilkakrotnie wyjeżdżałem na kwerendy biblioteczne do instytucji zachodnich, przede wszystkim British Library.

a. Federacja Rosyjska – załącznik nr 15 a, b, c, d, e, f.:

1. 2007 r., marzec - maj , Moscow State Pedagogical University.
- Staż naukowo-badawczy.
2. 2012 r., grudzień (dwa tygodnie), Moscow State University of Management
- Staż naukowo-badawczy.
3. 2014 r., maj (dwa tygodnie), St. Petersburg State University of Economics
- Staż naukowo-badawczy.
4. 2015 r., wrzesień (dwa tygodnie), Plekhanov Russian University of Economics
- Staż naukowo-badawczy.
5. 2016 r., luty (dwa tygodnie), Moscow State University of Management
- Staż naukowo-badawczy.
6. 2019 r., czerwiec - (jeden tydzień), Sankt Petersburg State University of Economics
- Staż naukowo-badawczy.

b. Wyjazdy z programu Erasmus:

- a. 2019, kwiecień - (jeden tydzień), University of Economics in Prague,
- staż dydaktyczny.
- b. 2022, lipiec - (jeden tydzień), Juraj Dobrila University in Pula
– staż dydaktyczno-szkoleniowy.
- c. 2022, wrzesień- (jeden tydzień), Daugavpils University
- staż dydaktyczny

5.10. **Współprace z krajowymi i międzynarodowymi instytucjami lub organizacjami będącymi towarzystwami naukowymi**

- Od roku 2016 jestem członkiem Polskiego Towarzystwa Studiów Międzynarodowych (PTSM) i regularnie uczestniczę w corocznych konwencjach PTSM.
- W roku 2019 utworzyłem podczas konwencji w Gdyni własny panel zatytułowany „Czynnik ekonomiczny w stosunkach międzynarodowych”. Panel odbył się w dwóch częściach z uwagi na dużą liczbę zgłoszeń do niego.

- w 2021 podczas konwencji w Lublinie także utworzyłem własny panel zatytułowany „Dyplomacja gospodarcza w czasie kryzysu”.
- Od roku 2018 jestem członkiem międzynarodowego stowarzyszenia Central and East European International Studies Association.
 - Wziąłem jako uczestnik jednego z paneli udział w konwencji tego stowarzyszenia w Belgradzie w 2019 r. (konwencja organizowana była wspólnie z International Studies Association).
 - w 2022 roku wziąłem udział w kolejnej konwencji CEEISA w Bratysławie, współorganizując tam panel zatytułowany „Evolution of Russia’s Relations with Central and Eastern European States” i wygłaszając własny referat.
- W latach 2018-2021 byłem członkiem European International Studies Association.
 - w 2022 roku wziąłem udział jako uczestnik panelu oraz dyskutant w konwencji tego stowarzyszenia w Atenach. W 2023 roku planuję odnowienie członkostwa w organizacji .
- Co prawda nie jestem oficjalnie członkiem Polskiego Towarzystwa Nauk Politycznych (PTNP), jednak uczestniczę regularnie w kongresach politologicznych. W 2022 roku podczas kongresu we Wrocławiu utworzyłem własny panel zatytułowany „Polityka zagraniczna Federacji Rosyjskiej – przewidywalność, chaos czy ideologia?” Z uwagi na dużą popularność tego panelu odbył się on w dwóch częściach.

5.11. [Najważniejsze konferencje międzynarodowe](#)

- Russia and the EU: Confidence-Building and Bilateral Images through Scientific and Expert Co-operation, Association of European Studies, Institute of Europe Russian Academy of Science, Moscow 27.05.2013.
Temat prezentacji plenarnej: The Polish position in Russian energy policy towards Europe.
- International scientific conference: Relations of the Visegrad Countries and European Union with Russia, Institute of Europe Russian Academy of Science, Moscow, 1-2.12.2016.
Temat prezentacji plenarnej: Energy factor in geo-economic relations between Russia and Poland.
- International conference presented by Central and East European International Studies Association & International Studies Association: International Relations in the Age of Anxiety, 7-9.06 2019 University of Belgrad.

Prezentacja sekcyjna: The role of economic factors in Russia's foreign politics.

- International scientific conference CENTRAL EUROPE: THIRTY YEARS ON THE PATH OF REFORM. Problems, challenges, Moscow, 5-6.12 2019, Institute of Europe, Russian Academy of Science.

Temat prezentacji plenarnej: Polish Eastern Policy and Russia's Policy towards the West – Is Dialogue Possible?

- XIII Convention of the Russian Association for International Studies, 14-16.10 2021 MGIMO, Moscow (online participation).

Prezentacja sekcyjna: Влияние институтов на отношения между малыми странами и крупными игроками - пример отношений между Польшей и Россией.

- Back to the Margins? CEEISA 2022 Convention, University of Economics, Bratislava, Slovakia, 22-24.06 2022.

Współpomysłodawca panelu: Evolution of Russia's Relations with Central and Eastern European States

Prezentacja sekcyjna: The Asymmetric Trade Interdependence and Polish-Russian Relations

- Pandaemonium: Interrogating the Apocalyptic Imaginaries of Our Time 15th Pan-European Conference on International Relations Athens, European International Studies Association, 1–4.09. 2022.

Prezentacja sekcyjna: The Asymmetric Economic Interdependence and the Conflict in Russian-Polish Relations.

Recenzent/dyskutant wystąpień sekcyjnych.

- International Workshop on Russia, NATO, and the West, American University in Bulgaria, 29.09 – 1.10 2022.

Temat wystąpienia (wspólnie z dr. Damianem Strycharzem): Foreign policy change and regional security in times of uncertainty: strategic choices of the Eastern flank states.

5.12. [Najważniejsze Publikacje w obiegu międzynarodowym](#)

- a. Publikacje indeksowane w Scopus Index i wymienione w punkcie 5.2.c i 5.3.a.
 - b. Communist and post-communist studies:
- Rafał Lisiakiewicz, *Poland's conception of European security and Russia* (2018, Communist and Post-Communist Studies, Communist and Post-Communist Studies, Volume 51, Issue 2, June 2018, Pages 113-123

c. Energy Reports – publikacje wymienione w punkcie dot. projektu NAWA – 5.5.
a.

d. Energies:

- Gródek-Szostak Zofia , Malinowski Mateusz , Suder Marcin , Kwiecień Klaudia , Bodziacki Stanisław , Vaverková Magdalena D. , Maxianová Alžbeta , Krakowiak-Bal Anna , Ziemiańczyk Urszula , Uskij Hrihorii , Kotulewicz-Wisińska Karolina , **Lisiakiewicz Rafał** , Niemczyk Agata , Szelaż-Sikora Anna , Niemiec Marcin, Energy Conservation Behaviors and Awareness of Polish, Czech and Ukrainian Students : a Case Study, Energies. - vol. 14, iss. 18, art. no. 5599 (2021) , s. 1-21. - Tytuł numeru: Models and Directions of Education in Technical and Technological Aspects of Renewable Energy Sources (RES).

5.13. [Współpraca z Centrum Kultury i Języka Rosyjskiego Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie w latach 2009-2021 – załącznik nr 16](#)

Współpraca obejmowała wspólne projektu, szkolenia z kultury i języka rosyjskiego dla studentów.

Ważniejsze projekty:

- a. Wydarzenie w ramach projektu „Spotkania ze Wschodem”: **Współczesna Rosja - kultura, tożsamość**, 7 kwietnia 2011, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie.
- b. Konferencja «Новое партнерство ради лучшего будущего: социально-экономические, политические и социологические аспекты / Novoye partnerstvo radi luchshego budushchego: sotsial'no-ekonomicheskiye, politicheskiye i sotsiologicheskiye aspekty» [Nowe partnerstwo na rzecz lepszej przyszłości: aspekty społeczno-ekonomiczne, polityczne i socjologiczne] 1 czerwca 2012 r. Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie.

Publikacja pokonferencyjna:

- Rossijskaâ koncepciâ evropejskogo porâdka v XXI veke i pol'skaâ poziciâ : elementy konflikta, [w:] Vystraivaâ dobrososedstvo : Rossiâ na prostranstvah Evropy / red. Al.A. Gromyko, E.V. Anan'eva - Moskva: Izdatel'stvo Ves' Mir, 2013, s. 92-101.

- c. Warsztaty różnic kulturowych w biznesie prowadzone przez CKJR dla studentów UEK, marzec 2017 r. – [załącznik nr 17](#).

5.14. Współpraca z Centrum Polityki Międzynarodowej i Regionalnej z Sankt Petersburga

Od czasów doktoranckich współpracuję jako ekspert z Centrum Polityki Międzynarodowej i Regionalnej z Sankt Petersburga przy organizowanych przez tę organizację szkołach zimowych i letnich dla studentów rosyjskich i zagranicznych. Od roku 2014 dzięki tym kontaktom w szkołach zaczęli uczestniczyć studenci UEK pod moją opieką. Mimo napięć politycznych pomiędzy Rosją a Zachodem, szkoła była doskonałą możliwością poznania rosyjskiego spojrzenia na politykę międzynarodową, poznania studentów z wiodących uczelni rosyjskich. Dawała także możliwość zabrania głosu w dyskusji nad stosunkami międzynarodowymi. Co prawda organizatorami szkoły były podmioty rosyjskie, jednak, polskie przedstawicielstwa dyplomatyczne współpracowały przy organizacji wydarzeń a w obradach szkół udział brali dyplomaci z Polski, krajów UE, przedstawiciele NATO, co gwarantowało duży stopień obiektywizmu. Współpraca została zawieszona w związku z rosyjską agresją na Ukrainę. Załączam jedno z zaproszeń na szkołę ([załącznik nr 18](#)).

5.15. Badania prowadzone w ramach katedry

- a. W okresie zatrudnienia brałem udział w praktycznie wszystkich projektach naukowych prowadzonych przez katedrę, przede wszystkim w tzw. badaniach statutowych. Szczegóły załączam w wykazie aktywności badawczej.
- b. W latach 2012-2015 prowadziłem 3 indywidualne projekty badawcze w ramach ministerialnego programu dla Młodych Badaczy – szczegóły załączam w wykazie aktywności badawczej.
- c. W latach 2021-2022 kierowałem między-katedralnym zespołem badawczym w ramach uczelnianego projektu Potencjał zatytułowanego „Innowacyjność rosyjskiej gospodarki a polityka międzynarodowa Rosji”.

6. Informacja o osiągnięciach dydaktycznych, organizacyjnych oraz popularyzujących naukę

6.1. Osiągnięcia dydaktyczne

6.1.1. Nagrody organizacyjne

W latach 2013-2022 otrzymałem następujące nagrody za osiągnięcia organizacyjne:

- 2013 r. Nagroda Rektora UEK III stopnia za osiągnięcia organizacyjne
- 2015 r. Nagroda Rektora UEK III stopnia za osiągnięcia organizacyjne
- 2017 r. Nagroda Rektora UEK III stopnia za osiągnięcia organizacyjne

- 2020 r. Nagroda Rektora UEK III stopnia za osiągnięcia organizacyjne
- 2021 r. Nagroda Rektora UEK II stopnia za osiągnięcia organizacyjne
- 2021 r. Brązowy Medal Prezydenta RP za wieloletnią służbę
- 2022 r. Nagroda Rektora UEK III stopnia za osiągnięcia organizacyjne.

6.1.2. Nagrody naukowe

W latach 2012–2022 otrzymałem następujące nagrody za osiągnięcia naukowe:

- 2012 r. Nagroda Rektora UEK I stopnia za osiągnięcia naukowe.
- 2013 r. Nagroda Rektora UEK III stopnia za osiągnięcia naukowe
- 2014 r. Nagroda Rektora UEK III stopnia za osiągnięcia naukowe
- 2015 r. Nagroda Rektora UEK III stopnia za osiągnięcia naukowe
- 2016 r. Nagroda Rektora UEK I stopnia za osiągnięcia naukowe
- 2017 r. Nagroda Rektora UEK III stopnia za osiągnięcia naukowe
- 2019 r. Nagroda Rektora UEK II stopnia za osiągnięcia naukowe

6.1.3. Osiągnięcia i prace związane z dydaktyką:

- a. Akademie Biznesowe. Szkolenia realizowane były we współpracy z firmami konsultingowymi w ramach projektu **Akademia Biznesowa Rynków Wschodnich**, którego byłem pomysłodawcą, organizatorem i koordynatorem. Szkolenia w formie warsztatowej organizowane były przez firmę PMR Consulting. Każdorazowo około 25 studentów brało czynny udział w wydarzeniu. Najlepsza dwójka otrzymywała płatne staże w firmie PMR. Pierwsza edycja akademii odbyła się 13 i 20 grudnia 2014, druga 12 grudnia 2015 i 15 stycznia 2016 r.
- b. Firma PMR prowadziła także warsztaty dotyczące planowanej ścieżki kariery dla studentów kierunku stosunki międzynarodowe i Wydziałowej Indywidualnej Ścieżki Edukacyjnej - 15 październik 2016 r.
- c. Promocja Uczelni w szkołach średnich w latach 2011-2012. W ramach tych aktywności prowadziłem prezentacje dotyczącą oferty dydaktycznej UEK.
- d. Od roku 2012 po dziś zajmuję się przygotowaniem prezentacji prowadzonych przez katedrę specjalności na I i II stopniu oraz uczestniczę w ich przeprowadzaniu wśród studentów oraz na dniach otwartych UEK.
- e. W latach 2012-2013 stałem na czele zespół ds. rozwoju kierunku w katedrze, który opracował koncepcję zmian programowych na specjalnościach prowadzonych przez katedrę.

- f. W latach 2014-2015 pozyskałem interesariuszy zewnętrznych dla prowadzonych przez katedrę specjalności.
- g. W latach 2014-2016 opracowałem program studiów podyplomowych i szkoleń: Biznes w Rosji i krajach WNP dla Krakowskiej Szkoły Biznesu (jednostka w ramach UEK). Programy były opracowywane we współpracy z praktykami.
- h. W latach 2014-2015 kierowałem zespołem przygotowującym koncepcje zmian programowych oraz uczestniczyłem w ich wdrażaniu na I i II stopniu Specjalności Studia Wschodnie, kierunek Stosunki Międzynarodowe.
- i. Lata 2019-2021 praca na rzecz dostosowania programów kształcenia na kierunku Stosunki Międzynarodowe do wymogów ministerialnych w związku z reformowaniem szkolnictwa wyższego. M.in. dostosowywałem Kierunkowe Efekty Uczenia w związku ze zmianą Krajowej Ramy Kwalifikacji na Polską Ramę Kwalifikacji.
- j. Od 2019 do 2021 r. uczestniczyłem w pracach w zespole na rzecz utworzenia nowego kierunku kształcenia w powstałym w 2019 r. Instytucie Politologii, Socjologii i Filozofii (IPSiF).
- k. Lata 2020-21 - prace na rzecz stworzenia Rady Interesariuszy przy kierunku Stosunki Międzynarodowe a potem przewodniczenie pracom rady.
- l. 2020-2022 - Prace na rzecz programu współpracy międzynarodowej Instytutu PSiF – m.in. Erasmus Blended Mobility.
- m. Praca w Komisji ewaluacyjnej Kolegium GAP, lata 2019-2022.
- n. Opracowanie programu nowego kierunku anglojęzycznego Economic Diplomacy and a Statecraft i prace na rzecz jego wdrożenia – 2022 r..
- o. Praca w Uczelnianej Komisji Wyborczej UEK od 2020 roku
- p. Praca w Zespole programowo-dydaktycznym Instytutu PSiF w 2019-2020 r.

6.1.4. Prowadzone zajęcia dydaktyczne

Efekty mojej pracy naukowej prezentowałem w formie zajęć dla studentów w mojej macierzystej uczelni (UEK) oraz jako godziny zajęć zleconych w Uniwersytecie Jagiellońskim (UJ).

W szczególności dotyczyło to następujących zajęć:

- a. **UEK:**
 - Wstęp do teorii stosunków międzynarodowych

- Metody i techniki badawcze w stosunkach międzynarodowych
- Stosunki UE i Polski z państwami WNP oraz Azji i Pacyfiku
- Polityka zagraniczna Polski
- System Ekonomiczny Rosji
- Russia's political system
- Regulacje administracyjne działalności gospodarczej w krajach wschodnich
- Kraje partnerstwa wschodniego UE w XXI wieku
- Współczesne systemy polityczne

Wypromowane prace dyplomowe:

- Studia licencjackie - 103
- Magisterskie – 2

b. UJ:

- Russia's political system and domestic policies
- Economic Transition in Russia and its Neighbourhood
- Dyplomacja gospodarcza

6.2. [Osiągnięcia organizacyjne oraz popularyzujące naukę](#)

6.2.1. [Projekt „Spotkania ze Wschodem” realizowany od 2011 roku do dziś](#)

Byłem inicjatorem i współorganizatorem tego cyklicznego projektu. Projekt adresowany do studentów UEK oraz do wszystkich zainteresowanych problematyką wydarzeń. Na spotkania byli zapraszani także licealiści. Cel projektu to przybliżenie studentom stosunków międzynarodowych oraz studentom innych kierunków i osobom spoza uczelni praktycznej strony zagadnień związanych z szeroko rozumianym Wschodem; zbliżenie biznesu, dyplomacji, instytucji pozarządowych, kulturalnych do uczelni; promocja kierunku Stosunki Międzynarodowe, promocja uczelni. Forma: cykliczne (raz na dwa miesiące) spotkania z przedstawicielami nauki, biznesu, dyplomacji, kultury. Formuła wydarzeń: wykłady, dyskusje, seminaria, wystawy. Informacje o wydarzeniach zamieszczane były w numerach wydań oraz na stronach internetowych patronów medialnych.

Najważniejsze wydarzenia w ramach projektu:

a. Współczesna Rosja – kultura, tożsamość, 7 kwietnia 2011 r.

Seminarium na temat tożsamości kulturowej współczesnej Rosji oraz wyzwań cywilizacyjnych przed którymi stoi to państwo. Zaproszeni goście starali się wskazać główne cechy mentalności oraz specyfiki kulturowej Rosjan. Przedstawiciele Rosji poruszyli także kwestię obchodów 50 rocznicy lotu w kosmos Gagarina .

Uczestnicy: Władimir Kocin – Wice-Dyrektor Wykonawczy Fundacji „Russkij Mir”: Zadania i obszar działalności Fundacji „Russkij Mir”, na przykładzie międzynarodowej akcji „Pierwszy w kosmosie”. Igor Kowaliow – attaché konsularny, Konsulat Generalny Federacji Rosyjskiej w Krakowie: Problematyka relacji rosyjsko-polskich. Helena Ples – Dyrektor Centrum Kultury i Języka Rosyjskiego Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie: Rola Centrum Kultury i Języka Rosyjskiego w promowaniu kultury rosyjskiej w Polsce. Dr hab. Joachim Diec – Instytut Rosji i Europy Wschodniej UJ: Specyfika kulturowa i cywilizacyjna Rosji a Zachód.

Współorganizatorem spotkania było Centrum Kultury i Języka Rosyjskiego Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie.

b. Spotkanie z Kazachstanem 11 maja 2011 r.

Wykład radcy w randze ministra ambasady Kazachstanu w Polsce Margulana Baimukhana: **„Współczesne relacje gospodarcze i polityczne Kazachstanu i Polski. Doświadczenie. Strategie. Perspektywy.”**

c. Czy Rosja jest groźna? Rozwój systemu politycznego w FR oraz relacje polsko-rosyjskie, 20 października 2011 r.

W którą stronę zmierza współczesna Rosja? Jakie ma to konsekwencje dla relacji polsko-rosyjskich? O odpowiedź na te i inne pytania zostali poproszeni znakomici goście prof. Jurij Afanasjew i Grigorij Amnel.

d. Biznes na Wschodzie: Ukraina, 23 maja 2012 r.

Tematyka: Jakie są perspektywy rozwoju partnerstwa gospodarczego Polski i Ukrainy, czy warto inwestować w krajach Europy Wschodniej, jak prowadzić biznes na Wschodzie? Prelegenci: Vitalij Maksymenko - Konsul Generalny Ukrainy w Krakowie, Grzegorz Sygnarowicz - Dyrektor w firmie JUKA.

e. Konferencja: Biznes rosyjski w Polsce – partnerstwo czy wyzwanie?, 13 marca 2013 r.

Konferencja skierowana była do firm rosyjskich działających na rynku polskim oraz polskich przedsiębiorstw i instytucji współpracujących z partnerami rosyjskimi. Celem konferencji było udzielenie odpowiedzi na pytania dotyczące uwarunkowań inwestycji rosyjskich w Polsce oraz współpracy z firmami rosyjskimi. Motywem przewodnim była problematyka perspektyw

współpracy z partnerami rosyjskimi i nadziei oraz wyzwań z nią związanych. W pierwszym rzędzie goście zostali poproszeni o udzielenie odpowiedzi na pytania związane z uwarunkowaniami gospodarczo-prawnymi działalności biznesu rosyjskiego w Polsce. W konferencji aktywny udział wzięło kilkunastu biznesmenów z Polski, Rosji, przedstawiciele dyplomacji oraz rządu RP.

f. Seminarium: Współczesna Mołdawia: kultura i tożsamość, 25 kwietnia 2013 r.

Celem seminarium było zaprezentowanie głównych założeń polityki wewnętrznej i zagranicznej współczesnej Republiki Mołdawii oraz wiodących kierunków jej współczesnej sztuki wraz z ukazaniem ich związków z historią i tradycją. Wydarzeniu towarzyszyła wystawa zdjęć z prac Ioana Grecu (Wyższa Szkoła Sztuk Pięknych im. Alexandru Plamadeale, Kiszyniów) oraz Alexeia Vidrasco (studenta Akademii Sztuk Pięknych w Kiszyniowie) prezentowana w dniach 15-21 kwietnia b.r. w Klubie „Grotta 2”.

Wśród zaproszonych gości byli: Ambasador Republiki Mołdawii w Polsce Iurie Budrug; prof. Ioan Grecu – Wyższa Szkoła Sztuk Pięknych im. A. Plamadeala; uczeń Pana Profesora Alexei Vidrasco, student Akademii Sztuk Pięknych w Kiszyniowie.

g. Republika Azerbejdżanu- historia i współczesność, 11 grudnia 2013 r.

Zaproszeni goście: Ambasador Nadzwyczajny i Pełnomocny Republiki Azerbejdżanu w Polsce Hasan Aziz ogly Hasanov; Ekspert z Centrum Badań Strategicznych Heydar Mirzayev.

h. Dokąd zmierza Ukraina?, 27 marca 2014 r.

Zaproszeni goście: Konsul Generalny Ukrainy, Witalij Maksymenko; dr Maryan Manko, ekonomista ukraiński; dr Rafał Kęsek, Uniwersytet Jagielloński; Justyna Jastrzębska-Guca – przedstawicielka firmy POLAN Sp. z o.o.

i. Irak - współczesne aspekty polityki wewnętrznej i międzynarodowej, 15 maj 2014 r.

Goście spotkania: J.E. Ambasador Asaad Sultan Hachim Abu Galal – Szef irackiej placówki dyplomatycznej w Polsce oraz przedstawiciel rządu autonomii Kurdyjskiej.

j. Uzbekistan - uwarunkowania polityczne i perspektywy współpracy dla Polski i Europy, 10 marca 2015 r.

Spotkanie ze Wschodem, którego gościem był Jego Ekscelencja, Ikrom Nazarov, Chargé d’Affaires a.i., Ambasador Republiki Uzbekistan w Polsce

k. Relacje rządu regionalnego Kurdystanu z Turcją, 12 kwietnia 2016 roku.

Prelegenci: Pełnomocnik Rządu Regionalnego Kurdystanu w Polsce- Ziyad Raof; dr Joanna Bocheńska (Uniwersytet Jagielloński)

l. Wyzwania gospodarczo-polityczne dla współpracy Polski i Rosji, 27 lutego 2018,

Zaproszeni goście: Aleksandr Jerszow, Zastępca Przedstawiciela Handlowego Rosji w Polsce;
Agnieszka Kurzemska, PMR Consulting

Patroni medialni wydarzeń: Nowa Polityka Wschodnia, Dziennik Polski, Perspektywy,
Kurier UEK, Manko.

6.2.2. Aktywność w mediach

a. Autor publikacji w Portalu Spraw Zagranicznych.

Przykładowe materiały:

- Rosyjska ofensywa po Smoleńsku, 27.08.2010, <https://psz.pl/92-polska/rafal-lisiakiewicz-rosyjska-ofensywa-po-smolensku>
- Zbliżenie NATO - Rosja. Bez zmian w kwestiach zasadniczych, 28.02.2009, <https://psz.pl/117-polityka/rafal-lisiakiewicz-zblizenie-nato-rosja-bez-zmian-w-kwestiach-zasadniczych>
- Smoleńsk - narzędzie w rękach Kremla, Portal Spraw Zagranicznych psz.pl (2011) - dokument wygasł.
- Trzeci kandydat do Kremla, Portal Spraw Zagranicznych psz.pl (2011) - dokument wygasł.

b. Portal Liberte :

- Polska i Rosja – dialog i rywalizacja z ociepleniem oraz prezydenturą w tle, 14.07.2011, <https://liberte.pl/czy-sie-nie-udalo/>
- Czy się nie udało?, 2.12.2012, <https://liberte.pl/czy-sie-nie-udalo/>

c. **Komentarze dla Radia Kraków** (szczególnie w zakresie prowadzonych badań dla Centrum Polityk Publicznych), Radia Zet, Pierwszego Programu Polskiego Radia, Gazety Wyborczej.

d. **Komentarze dla TVP 3, TVP World, Russia Today.**

e. **Wystąpienia dla kół naukowych UEK, UJ, klubów dyskusyjnych w Krakowie i innych miastach.**

.....
(podpis wnioskodawcy)